

ROMÂNIA

MINISTERUL CULTURII

MONUMENTE ISTORICE

MANUALUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

MINISTERUL CULTURII

MONUMENTE ISTORICE
MANUALUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

BUCUREȘTI

Lucrare elaborată de

CENTRUL DE PROIECTARE PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL

în colaborare cu

S.C. "URBANA" S.A.

Autorii manualului:

arh. Marina ILIESCU

arh. Rodica DOLINSKI

arh. Șerban POPESCU-CRIVEANU

arh. Bogdan CIUCULETE

Coperta, grafica și redactarea:

arh. Andrei JELESCU

arh. Bogdan CIUCULETE

arh. Bogdan JIMAN

ing. Ana OLTEANU

mat. Ileana ZAMFIR

ISBN 973-99180-2-6

- 4 Protecția monumentelor istorice în România - 150 de ani de activitate
- 5 Protecția monumentelor istorice în România - personalități
- 6 Actele normative privind monumentele istorice
- 8 Principalele acte normative cu incidență în domeniul monumentelor istorice
- 10 Monumentele istorice din România pe județe și pe capitole
- 11 Monumentele istorice înscrise în lista patrimoniului mondial cultural (UNESCO)
- 12 Monumentele istorice - definire și clasificare
- 18 Patrimoniul cultural național mobil
- 18 Evidența monumentelor istorice
- 19 Clasarea unui bun imobil ca monument istoric
- 21 Componentele monumentului istoric
- 23 Protecția monumentelor istorice
- 24 Măsurile de protecție a monumentelor istorice
- 25 Acțiunile de protecție a monumentelor istorice
- 26 Conservarea integrată
- 27 Zona de protecție a monumentului istoric
- 30 Specialiștii atestați în domeniul protecției monumentelor istorice
- 31 Responsabilitățile protectorilor monumentelor istorice - proprietarul sau titularul altor drepturi reale asupra monumentului istoric
- 32 Responsabilitățile protectorilor monumentelor istorice - administrația publică
- 37 Utilizarea monumentelor istorice
- 38 Utilizarea imobilelor din zona de protecție
- 40 Acte administrative pentru monumentele istorice
- 44 Consiliul Local - activități de protecție a monumentelor istorice situate în teritoriul administrat
- 45 Avantajele existenței în localitate a monumentelor istorice
- 46 Direcții Județene pentru Cultură și Patrimoniul Cultural Național

- 1859** Comisia monumentelor publice;
1864 Înființarea Muzeului de Antichități;
1864 Comitetul arheologic;
1871 Proiect de lege pentru conservarea monumentelor de cultură;
1874 Regulamentul Comisiei monumentelor publice;
1879 Comitetul pentru protecția de la distrugere a monumentelor istorice;
1881 Proiect de lege pentru conservarea monumentelor istorice;
1890 Comisia onorifică a monumentelor publice;
1892 Legea pentru descoperirea monumentelor și obiectelor antice;
1892 Legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice;
1892 Comisia monumentelor publice;
1893 Regulamentul de aplicare a legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice (până în anul 1897 sunt înscrise 597 monumente publice);
1907 Comisia monumentelor istorice;
1908 Buletinul comisiei monumentelor istorice;
1913 Legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice;
1919 Legea pentru conservarea și restaurarea monumentelor publice;
1948 Desființarea comisiei monumentelor istorice;
1951 Decretul Consiliului de Miniștri pentru organizarea științifică a muzeelor și conservarea monumentelor istorice și artistice;
1951 Comisia științifică a muzeelor, monumentelor istorice și artistice pe lângă Academia Română;
1952 Direcția generală a monumentelor istorice, în cadrul Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare;
1953 Comisia centrală de inventariere a monumentelor culturale;
1955 Hotărârea Consiliului de Miniștri privind păstrarea și folosirea monumentelor de cultură;
1955 Hotărârea Consiliului de Miniștri privind declararea ca monumente de cultură a unor monumente arheologice, de arhitectură, de artă plastică și istorice (se declară 4345 monumente de cultură);
1959 Direcția monumentelor istorice (în subordinea Consiliului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare);
1969 Direcția monumente istorice, în subordinea Consiliului de Stat pentru Cultură și Artă;
1971 Comisia Monumentelor Istorice și de Artă, în subordinea Comitetului Culturii și Educației Socialiste;
1974 Legea ocrotirii patrimoniului cultural național al R.S.R.;
1974 Direcția Patrimoniului Cultural Național și Oficiile Județene ale Patrimoniului Cultural Național, în subordinea Consiliului Culturii și Educației Socialiste;
1975 Comisia Centrală de Stat a Patrimoniului Cultural Național;
1977 Desființarea direcției Patrimoniului Cultural Național și înființarea Direcției Economice și a Patrimoniului Cultural Național;
1990 Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice (prin Decretul C.F.S.N. nr. 91/ 05.02.1990, în subordinea Ministerului Culturii);
1994 Ordonanța Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, adoptată prin legea nr. 41/1995;
1994 Comisia Națională a Monumentelor Istorice;
2000 Legea nr. 5/2000
 Legea nr. 182/2000;
 Ordonanța Guvernului nr. 43/2000;
 Ordonanța Guvernului nr. 47/2000;
 Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 228/2000.

În decursul timpului protecția monumentelor istorice din România a constituit preocuparea principală a unor personalități culturale, dintre care cităm:

Dinu ADAMEȘTEANU • Petre ALEXANDRESCU • Vasile ALEXANDRESCU-URECHIA
Petre ANTONESCU • I.L. ATHANASESCU • Gheorghe BALȘ • Stefan BALȘ • Ion BARNEA
Sterie BECU • Horia BERNEA • Dimitrie BELIZARIE • Dumitru BERCUI • Virgil BILCIURESCU
Vasile BLENDEA • Vasile BOERESCU • Ioan BOGDAN • Cezar BOLLIAC
Richard BORDENACHE • Victor BRĂTULESCU • Alexandru BUSUIOCEANU
Vasile CANARACHE • George M. CANTACUZINO • Sherban CANTACUZINO
Grigore CERCHEZ • Aurel CIUPE • Emil CONDURACHI • Emil COSTESCU
Ion Horațiu CRIȘAN • Gheorghe CURINSCHI-VORONA • Constantin DAICOVICIU
Hadrian DAICOVICIU • Henriette DELAVRANCEA-GIBORY • Petre DIACONU
Virgil DRĂGHICEANU • Vasile DRĂGUȚ • Vladimir DUMITRESCU • George D. FLORESCU
Gheorghe FOCȘA • Nicolae GABRIELESCU • Adrian GHEORGHII • Nicolae GHICA-BUDEȘTI
Constantin C. GIURESCU • Dinu C. GIURESCU • Alexandru G. GOLESCU
Eugenia GRECEANU • Dimitrie GUSTI • Spiru HARET • Kurt HOREDȚ • Grigore IONESCU
Nicolae IONESCU-BERECHET • Nicolae IORGA • Constantin I. ISTRATI • Constantin JOJA
Ion KALINDERU • Alexandru LAPEDATU • Alexandru LĂZĂRESCU • André LECONTE DU NOÛY
Duiliu MARCU • Horia C. MATEI • Constantin MĂTASĂ • Paul Emil MICLESCU • Ioan MIHAIL
Ion MINCU • Vasile MOGA • Constantin MOISIL • Paul MOLDA • Sebastian MORINTZ
Ion MUSCELEANU • Corina NICOLESCU • Ion NESTOR • Alexandru ODOBESCU
Dimitrie ONCIUL • George OPRESCU • Ioan OPRIȘ • Panait I. PANAIT • Dimitrie PAPPASOGLU
Vasile PÂRVAN • Alexandru PELIMON • Costin PETRESCU • Andrei PIPPIDI • Radu POPA
George POTRA • Emil PRAGER • Constantin PREDA • Adrian RĂDULESCU
Karl ROMSTORFER • Dinu V. ROSETTI • Aurelian SACERDOȚEANU • Iohann SCHLATTER
Gheorghe SEBESTYEN • George SIMOTTA • Ioan N. SOCOLESCU • Paul H. STAHL
Florea STÂNCULESCU • George STERIAN • Nicolae STOICESCU • Ion D. ȘTEFĂNESCU
Melchisedec ȘTEFĂNESCU • Orest TAFRALI • Horia TEODORU • Răzvan THEODORESCU
Grigore TOCILESCU • Ion D. TRAIANESCU • Aurelian TRIȘCU • Dumitru TUDOR
Alexandru TZIGARA SAMURCAȘ • Virgil VĂTĂȘIANU • Artur VERONA • Radu VULPE • Vlad ZIRRA

ACTELE NORMATIVE PRIVIND MONUMENTELE ISTORICE

Tipul și numărul actului		Denumirea actului	Numărul și data apariției în MOR	Modificare	Numărul și data apariției în MOR a modificării
Patrimoniul cultural național					
L	41/1995	Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 68 din 26 august 1994 privind protejarea patrimoniului cultural național	105/30.05.1995		
L	56/1998	Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 24/1997 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național, aprobată prin Legea nr. 41/1995	107/09.03.1998		
L	5/2000	Lege privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - secțiunea a III-a - zone protejate	152/12.04.2000		
L	182/2000	Lege privind protejarea patrimoniului cultural național mobil	530/27.10.2000		
O.G.	68/1994	Ordonanță privind protejarea patrimoniului cultural național	247/31.09.1994	Modificat	L 41/24.05.1995 105/30.05.1995
				Modificat	OG 24/21.08.1997 206/25.08.1997
O.G.	24/1997	Ordonanță pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 68/1994 privind protejarea patrimoniului cultural național	206/25.08.1997	Modificat	L 56/04.03.1998 107/09.03.1998
O.U.G.	228/2000	Ordonanță de urgență privind protejarea monumentelor istorice	616/30.11.2000		
O.M.L.P.A.T.	7358/1996	Ordin (comun) privind instituirea Comisiei Zonelor Protejate Construite	347/19.12.1996		
O.M.C.	1442/1996				
O.M.C.	2032/1999	Ordin pentru înființarea Comisiei de Atestare în Domeniul Monumentelor Istorice și aprobarea normelor și criteriilor de atestare a experților în domeniul protejării monumentelor istorice și a specialiștilor în domeniul conservării și restaurării monumentelor istorice	589/03.12.1999		
O.M.C.	2013/2000	Ordin privind aprobarea criteriilor generale pentru clasarea bunurilor culturale imobile în Lista monumentelor istorice	161/18.04.2000		
O.M.C.	2092/2000	Ordin pentru aprobarea organizării și funcționării Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice			

Patrimoniul arheologic

O.G.	43/2000	Ordonanță privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național	45/31.01.2000			
------	---------	--	---------------	--	--	--

Monumente istorice care fac parte din Lista Patrimoniului Mondial

O.G.	47/2000	Ordonanță privind stabilirea unor măsuri de protecție a monumentelor istorice care fac parte din Lista patrimoniului mondial	45/31.12.2000			
------	---------	--	---------------	--	--	--

Facilități acordate monumentelor istorice

H.G.	286/1995	Hotărâre privind finanțarea de către Ministerul Culturii a lucrărilor de proiectare, conservare și restaurare a monumentelor istorice, indiferent de proprietar sau de titularul dreptului de administrare	88/10.05.1995			
H.G.	730/2000	Hotărâre privind stabilirea criteriilor și condițiilor de finanțare din sumele alocate de la bugetul de stat a unor lucrări la monumente istorice aflate în proprietatea sau în folosința altor persoane fizice sau a unor persoane juridice, altele decât instituțiile publice	422/01.09.2000			

Facilități acordate altor categorii, care pot fi incluse în monumente istorice sau în zonele de protecție

O.M.F.	1026/2000	Ordin privind aplicarea cotei zero a taxei pe valoarea adăugată pentru construcția, extinderea, consolidarea și reabilitarea locuințelor, precum și pentru construcția de lăcașuri de cult religios	339/20.07.2000			
--------	-----------	---	----------------	--	--	--

Acte de aderare a României la convenții culturale internaționale

D.C.P.U.N.	187/1990	Decret pentru acceptarea Convenției privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la 16 noiembrie 1972	46/31.03.1990			
L	77/1991	Lege privind aderarea la Convenția culturală europeană	258/20.12.1991			
L	150/1997	Lege privind ratificarea Convenției europene pentru protecția patrimoniului arheologic, adoptată la La Valetta la 16 ianuarie 1992	175/29.07.1997			
L	157/1997	Lege privind ratificarea Convenției pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, adoptată la Granada la 3 octombrie 1985	274/13.10.1997			

Tipul și numărul actului		Denumirea actului	Numărul și data apariției în MOR	Modificare	Numărul și data apariției în MOR a modificării	
Constituția României						
		Constituția României	233/21.11.1991			
Proprietate						
L	18/1991	Legea fondului funciar	37/20.02.1991	Modificat	L 29/21.03.1991 OG 23/21.08.1992 OG 46/12.08.1994 L 169/27.10.1997	59/22.03.1991 213/28.08.1992 241/29.08.1994 299/04.11.1997
			1/05.01.1998	Republicat	OUG 1/23.01.1998 L 54/02.03.1998	26/26.01.1998 102/04.03.1998
L	33/1994	Lege privind exproprierea pentru cauza de utilitate publică	139/02.06.1994			
L	7/1996	Legea cadastrului și publicității imobiliare	102/04.03.1998			
L	54/1998	Lege privind circulația juridică a terenurilor	102/04.03.1998			
L	213/1998	Lege privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia	448/24.11.1998			
Administrație publică						
L	29/1990	Legea contenciosului administrativ	122/08.11.1990	Modificat	L 59/23.07.1993 L 146/24.07.1997	177/26.07.1993 173/29.07.1997
L	69/1991	Legea nr. 69/1991 a administrației publice locale	238/28.10.1991	Modificat	L 24/12.04.1996 L 50/9.04.1997 OUG 22/26.05.1997	76/13.04.1996 61/10.04.1997 105/29.05.1997
			79/18.04.1996	Republicat		
L	27/1994	Lege privind impozitele și taxele locale	127/24.05.1994	Modificat	L 189/14.10.1998 OG 24/11.08.1995 L 105/24.06.1997 OG 61/28.08.1997 OG 68/28.08.1997 OUG 84/23.12.1997	404/22.10.1998 136/30.06.1997 226/30.08.1997 227/30.08.1997 375/24.12.1997
			273/22.07.1998	Republicat	OUG 62/23.12.1998 OUG 27/25.03.1999	517/30.12.1998 130/31.03.1999
O.M.L.P.A.T. O.D.A.P.L. O.M.I.	7570/1999 190/7505/1999 977/1999	Ordin pentru aprobarea efectuării în comun a controlului corespunzător Ordinului ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului nr. 63/N/1998	383/12.08.1999	Modificat		

Urbanism și amenajarea teritoriului

L	50/1991	Lege privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor (republicată)	163/07.08.1991	Modificat	OG 4/14.01.1994 L 82/20.07.1995 L 114/11.11.1996 L 125/16.10.1996	18/24.01.1994 160/25.07.1995 254/21.10.1996 259/24.10.1996
H.G.	525/1996	Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism	3/13.01.1997 149/16.07.1996 199/26.08.1996	Republicat		
O.U.G. O.M.L.P.A.T.	231/2000 80/N/1996	Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 Ordin pentru aprobarea Ghidului cuprinzând precizări, detalii și exemplificări pentru elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism de către consiliile locale	612/29.11.2000 347/19.12.1996	Rectificat Modificat Modificat (implicit)	HG 789/2.12.1997 HG 59/04.02.1998 O 13/N/10.03.1999 O 214RT/16NN/ 15.03.1999	356/15.12.1997 55/08.02.1998 187/30.04.1999 187/30.04.1999

Construcții și calitate în construcții

L	10/1995	Lege privind calitatea în construcții	12/24.01.1995			
L	12/2000	Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12/1999 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind unele măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente	101/08.03.2000			
H.G.	925/1995	Hotărâre privind aprobarea Regulamentului de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și construcțiilor	286/11.12.1995			
H.G.	571/1998	Hotărâre pentru aprobarea categoriilor de construcții, instalații tehnologice și alte amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind prevenirea și stingerea incendiilor	347/14.09.1998			
H.G.	579/1998	Hotărâre privind aprobarea Programului de acțiuni pentru reducerea riscului seismic al clădirilor de locuit expertizate tehnic și încadrate în clasa I de risc seismic și finanțarea lucrărilor de consolidare a clădirilor de locuit înalte, cu mai mult de P+4 etaje, construite înainte de anul 1940	355/17.09.1998			
H.G.	844/1999	Hotărâre pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente	516/25.10.1999 516bis/ 25.10.1999	Reluat		
O.G.	67/1997	Ordonanță pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind punerea în siguranță a fondului construit existent	227/30.08.1997	Modificat	L 72/07.04.1998	142/08.04.1998
O.G.	12/1999	Ordonanță pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente	36/29.01.1999			

Dezvoltare regională

L	151/1998	Lege privind dezvoltarea regională în România	265/16.07.1998			
---	----------	---	----------------	--	--	--

MONUMENTELE ISTORICE DIN ROMÂNIA - PE JUDEȚE ȘI PE CAPITOLE

Surse: Institutul de Memorie Culturală al
Ministerului Culturii; O.M.C. 2013/2000

Nr. crt.	Județul	CAPITOLELE DIN LISTA MONUMENTELOR ISTORICE DIN ROMÂNIA					Total	
		Monumente și situri arheologice	Monumente și ansambluri de arhitectură	Clădiri memoriale	Monumente de artă	Rezervații de arhitectură și urbanism		
1.	Alba	86	299	2	22	12	421	
2.	Arad	52	133	8	29	7	229	
3.	Argeș	42	469	10	156	5	682	
4.	Bacău	58	180	4	18	-	260	
5.	Bihor	93	236	9	32	3	373	
6.	Bistrița Năsăud	189	318	4	14	5	530	
7.	Botoșani	99	192	4	15	-	310	
8.	Brăila	10	73	8	41	6	138	
9.	Brașov	23	595	48	30	37	733	
10.	Buzău	124	194	7	46	4	375	
11.	Caraș Severin	130	309	3	24	29	495	
12.	Călărași	65	134	-	33	-	232	
13.	Cluj	325	576	61	19	10	991	
14.	Constanța	269	132	-	55	14	470	
15.	Covasna	60	288	-	12	9	369	
16.	Dâmbovița	216	627	7	79	15	944	
17.	Dolj	51	490	5	67	3	616	
18.	Galați	30	124	4	22	4	184	
19.	Giurgiu	90	258	-	28	5	381	
20.	Gorj	46	308	6	42	7	409	
21.	Harghita	79	288	4	14	10	395	
22.	Hunedoara	66	244	3	23	17	353	
23.	Ialomița	46	114	1	12	-	173	
24.	Iași	181	603	10	79	-	873	
25.	Maramureș	67	370	7	35	13	492	
26.	Mehedinți	63	331	1	33	7	435	
27.	Mureș	112	621	9	26	24	792	
28.	Neamț	71	191	7	25	6	300	
29.	Olt	69	571	2	33	7	682	
30.	Prahova	117	731	11	86	12	957	
31.	Satu Mare	33	166	5	7	13	224	
32.	Sălaj	168	167	1	8	4	348	
33.	Sibiu	84	511	8	42	20	665	
34.	Suceava	60	217	12	25	14	328	
35.	Teleorman	57	282	2	7	4	352	
36.	Timiș	44	178	5	39	30	296	
37.	Tulcea	261	72	1	9	6	349	
38.	Vaslui	37	217	-	22	4	280	
39.	Vâlcea	69	381	4	62	16	559	
40.	Vrancea	61	170	8	68	12	319	
41.	Mun. București (lista nedefinitivă)	2000					10	2010
42.	Ilfov	127	76	-	29	-	232	
TOTAL (fără mun. București)		3924	12436	291	1416	394	17892	

MONUMENTE ISTORICE ÎNSCRISE ÎN LISTA PATRIMONIULUI MONDIAL CULTURAL (UNESCO)

MONUMENTE ÎNSCRISE ÎN LISTA PATRIMONIULUI MONDIAL CULTURAL (UNESCO)				LOCALIZARE	
Nr. crt.	Denumire/ (Denumire curentă)	Cod UNESCO	Data înscrierii	Județ	Municipiu/ Oraș/Comună
C.1	SITURI SĂTESTI CU BISERICI FORTIFICATE DIN TRANSILVANIA	596 bis	1993-1999	-	-
C.1.1	CÂLNIC/(Câlnic)	596 bis	1999	Alba	Câlnic (c)
C.1.2	PREJMER/(Prejmer)	596 bis	1999	Brașov	Prejmer (c)
C.1.3	VISCRI/(Viscri)	596 bis	1999	Brașov	Bunești (c)
C.1.4	DÂRJIU/(Dârjiu)	596 bis	1999	Harghita	Dârjiu (c)
C.1.5	SASCHIZ/(Saschiz)	596 bis	1999	Mures	Saschiz (c)
C.1.6	BIERTAN/(Biertan)	596 bis	1993	Sibiu	Biertan (c)
C.1.7	VALEA VIILOR/(Valea Viilor)	596 bis	1999	Sibiu	Valea Viilor (c)
C.2	MĂNĂSTIREA HOREZU	597	1993	Vâlcea	Horezu (o)
C.3	BISERICI DIN MOLDOVA	598	1993	-	-
C.3.1	BISERICA TĂIEREA CAPULUI SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL DIN SATUL ARBORE/(Arbore)	598	1993	Suceava	Arbore (c)
C.3.2	BISERICA ADORMIREA MAICII DOMNULUI ȘI SFÂNTUL GHEORGHE A FOSTEI MĂNĂSTIRI HUMOR/(Humor)	598	1993	Suceava	Mănăstirea Humorului (c)
C.3.3	BISERICA BUNA VESTIRE A MĂNĂSTIRII MOLDOVIȚA/(Moldovița)	598	1993	Suceava	Vatra Moldoviței (c)
C.3.4	BISERICA SFÂNTA CRUCE DIN PĂTRĂUȚI/(Pătrăuți)	598	1993	Suceava	Pătrăuți (c)
C.3.5	BISERICA SFÂNTUL NICOLAE A MĂNĂSTIRII PROBOTA/(Probota)	598	1993	Suceava	Dolhasca (c)
C.3.6	BISERICA SFÂNTUL GHEORGHE DIN SUCEAVA/(Suceava-Sf. Gheorghe)	598	1993	Suceava	Suceava (o)
C.3.7	BISERICA SF. GHEORGHE A FOSTEI MĂNĂSTIRI VORONEȚ/(Voroneț)	598	1993	Suceava	Gura Humorului (o)
C.4	CENTRUL ISTORIC SIGHIȘOARA	902	1999	Mures	Sighișoara (m)
C.5	ANSAMBLUL BISERICI DIN LEMN DIN MARAMUREȘ	904	1999	-	-
C.5.1	BISERICA INTRAREA ÎN BISERICA A MAICII DOMNULUI/(Bârsana)	904	1999	Maramureș	Bârsana (c)
C.5.2	BISERICA SFÂNTUL NICOLAE/(Budești)	904	1999	Maramureș	Budești (c)
C.5.3	BISERICA SFÂNTA PARASCHIVA/(Desești)	904	1999	Maramureș	Desești (c)
C.5.4	BISERICA NAȘTEREA MAICII DOMNULUI/(Ieud-Deal)	904	1999	Maramureș	Ieud (c)
C.5.5	BISERICA SFÂNTUL ARHANGHEL/(Plopiș)	904	1999	Maramureș	Șișești (c)
C.5.6	BISERICA SFÂNTA PARASCHIVA/(Poienile Izei)	904	1999	Maramureș	Botiza (c)
C.5.7	BISERICA SFÂNTUL ARHANGHEL/(Rogoz)	904	1999	Maramureș	Târgu Lăpuș (o)
C.5.8	BISERICA SFÂNTUL ARHANGHEL/(Surdești)	904	1999	Maramureș	Șișești (c)
C.6	FORTĂREȚE DACICE DIN MUNTII ORĂȘTIE	906	1999	-	-
C.6.1	SARMIZEGETUSA REGIA GRĂDIȘTEA DE MUNTE/(Sarmizegetusa Regia)	906	1999	Hunedoara	Orăștioara de Sus (c)
C.6.2	COSTEȘTI CETĂȚUIA/(Costești-Cetățuia)	906	1999	Hunedoara	Orăștioara de Sus (c)
C.6.3	COSTEȘTI BLIDARU/(Costești-Blidaru)	906	1999	Hunedoara	Orăștioara de Sus (c)
C.6.4	LUNCANI-PIATRA ROȘIE/(Luncani-Piatra Roșie)	906	1999	Hunedoara	Boșorod (c)
C.6.5	BĂNIȚA/(Bănița)	906	1999	Hunedoara	Petroșani (m)
C.6.6	CĂPÂLNA/(Căpâlna)	906	1999	Alba	Săsciori (c)

Patrimoniul cultural național este format din:

- Monumentele istorice
- Patrimoniul cultural național mobil

MONUMENTELE ISTORICE - DEFINIRE ȘI CLASIFICARE

L. 150/1997

O.U.G. 228/2000

O.M.C. 2013/2000

Monumentele istorice

Sunt bunuri imobile, construcții și terenuri, situate pe teritoriul României și care sunt semnificative pentru:

- cultura și civilizația națională;
- cultura și civilizația universală.

Monumentele istorice constituie mărturii cultural-istorice remarcabile din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.

Regimul juridic de monument istoric este conferit unui bun imobil prin **clasarea** acestuia, adică înscrierea prin procedura legală în **Lista monumentelor istorice**. În funcție de **valoarea** constatată a bunului imobil, acesta este înscris în Lista monumentelor istorice în una dintre **grupe**, corespunzătoare celor două **categorii juridice** de valoare:

▪ **Grupa A** - bunurile imobile cu **valoare națională sau universală**;

▪ **Grupa B** - bunurile imobile cu **valoare locală**.

EXEMPLU

Monumente istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial cultural

Monumentele istorice pot fi **situate în mediul natural** după cum urmează:

- la suprafața solului
- subteran;
- subacvatic;
- combinații ale situațiilor de mai sus

EXEMPLU

Mănăstirea Horezu (jud. Vâlcea)

EXEMPLU

Ansamblul rupestru de la Basarabi (jud. Constanța)

EXEMPLU

Cetatea bizantină Păcuiul lui Soare (jud. Constanța)

EXEMPLE

Monumente la suprafața solului și subterane:
Ruinele orașului Tropaeum Traiani de la Adamclisi (jud. Constanța)

Monumente la suprafața solului, subterane și subacvatice: Ruinele cetății Callatis - Mangalia (jud. Constanța)

În funcție de **complexitatea alcătuirii**, monumentele istorice se împart în trei **categorii juridice**:

a. MONUMENT:

- construcție sau parte din construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea;
- lucrări artistice comemorative, funerare și de for public;
- terenul delimitat cadastral al acestora.

EXEMPLU

Palatul Cantacuzino, de pe Calea Victoriei (Municipiul București)

EXEMPLU

Monumentul aviatorilor din Bd. Aviatorilor (Municipiul București)

Într-un **monument** sau într-un **ansamblu** este posibil să existe **bunuri culturale mobile**.

b. ANSAMBLU

- grup de construcții urbane, coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic;
- grup de construcții rurale, coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic;
- terenurile delimitate cadastral aferente grupului de construcții.

EXEMPLE

Palatul lui C. Brâncoveanu din com. Mogoșoaia (jud. Ilfov); Ansamblul monumental din Tg. Jiu (jud. Gorj)

EXEMPLU

Situl sătesc cu biserica fortificată Călnic (jud. Alba)

Într-un **ansamblu** pot fi situate unul sau mai multe **monumente**.

c. SIT

- terenurile delimitate cadastral pe care sunt situate creațiile naturii;
- terenurile delimitate cadastral pe care sunt situate creațiile omului în cadrul natural.

EXEMPLU

Babele și Sfinxul din Munții Bucegi (jud. Prahova).

EXEMPLU

Fortăreața dacică Sarmizegetusa Regia - Grădiștea de Munte din comuna Orăștioara de Sus (jud. Hunedoara)

Situri arheologice - terenurile pe care sunt situate vestigii - structuri, construcții, ansambluri arhitecturale, mărturii mobile, monumente de altă natură, precum și contextul lor - cercetate (descoperite și salvate), în curs de cercetare sau încă necercetate.

EXEMPLU

Fortărețele dacice din Munții Orăștie (jud. Hunedoara).

Într-un **sit** este posibil să existe **monumente ale naturii**.

EXEMPLU

În situl Țebea (jud. Alba) este situat gorunul lui Horia.

Un **sit** poate face parte dintr-o **rezervație naturală**.

EXEMPLU

Rezervația naturală Munții Bucegi cuprinde mai multe situri.

PEISAJ CULTURAL - aspectul pe care îl are o zonă asupra căreia activitățile umane imprimă o amprentă cu semnificație istorică, artistică, științifică, etnografică, religioasă. Peisajul cultural se împarte în trei categorii:

Peisaj definit, conceput și creat de om în grădini și parcuri;

EXEMPLU

Parcul și lacul Mogoșoaia din com. Mogoșoaia (jud. Ilfov)

Peisaj evolutiv, rezultat din modul de viață tradițional și din activitatea economică, fie aflat în proces evolutiv, fie oprit la un moment dat;

EXEMPLE

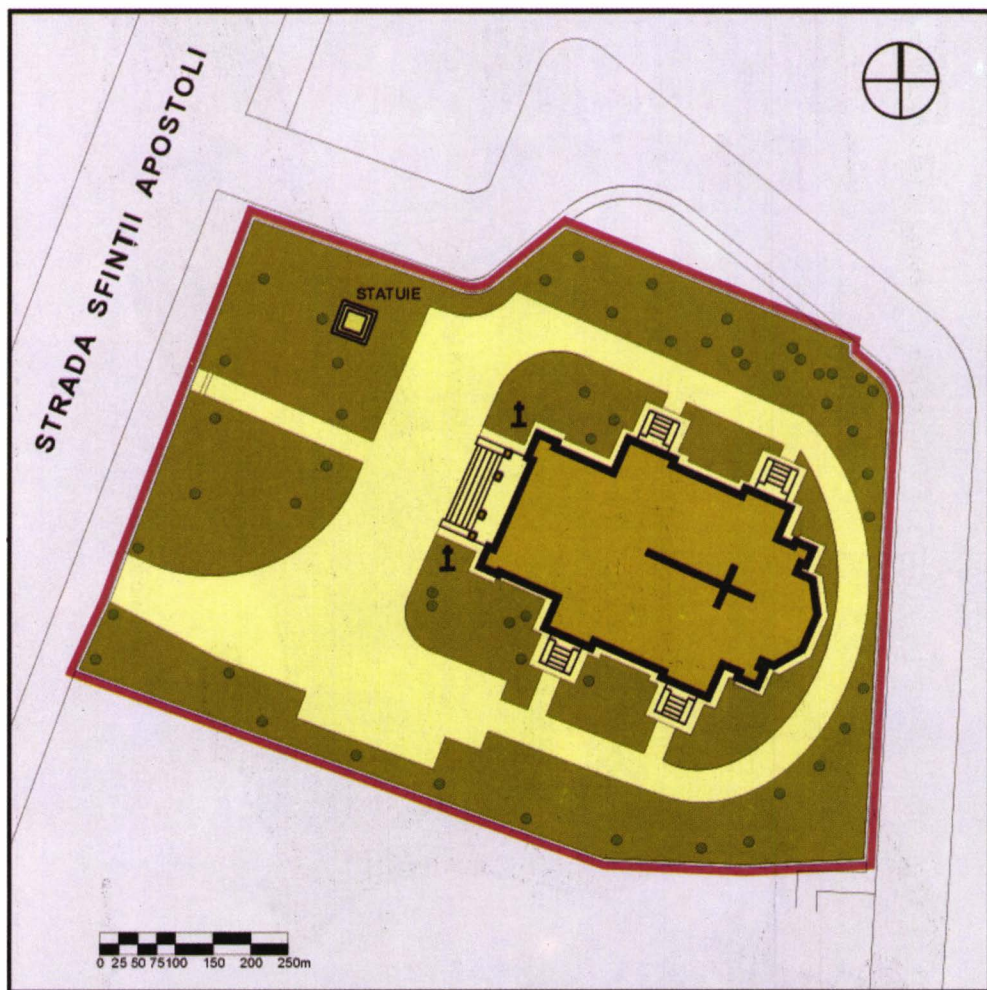
Terasele amenajate pentru cultivarea viței de vie de la Biertan (jud. Sibiu); Minele de aur de la Roșia Montană (jud. Alba)

Peisaj asociativ, rezultat din legătura dintre elementul natural și manifestări religioase, artistice sau culturale.

EXEMPLU

Muntele Găina (jud. Hunedoara)

MONUMENTUL ISTORIC BISERICA DOMNIȚA BĂLAȘA - MUNICIPIUL BUCUREȘTI
MONUMENT - grupa B

Sursa: Planul topografic sc. 1:500

LEGENDA:

 Limita monumentului istoric

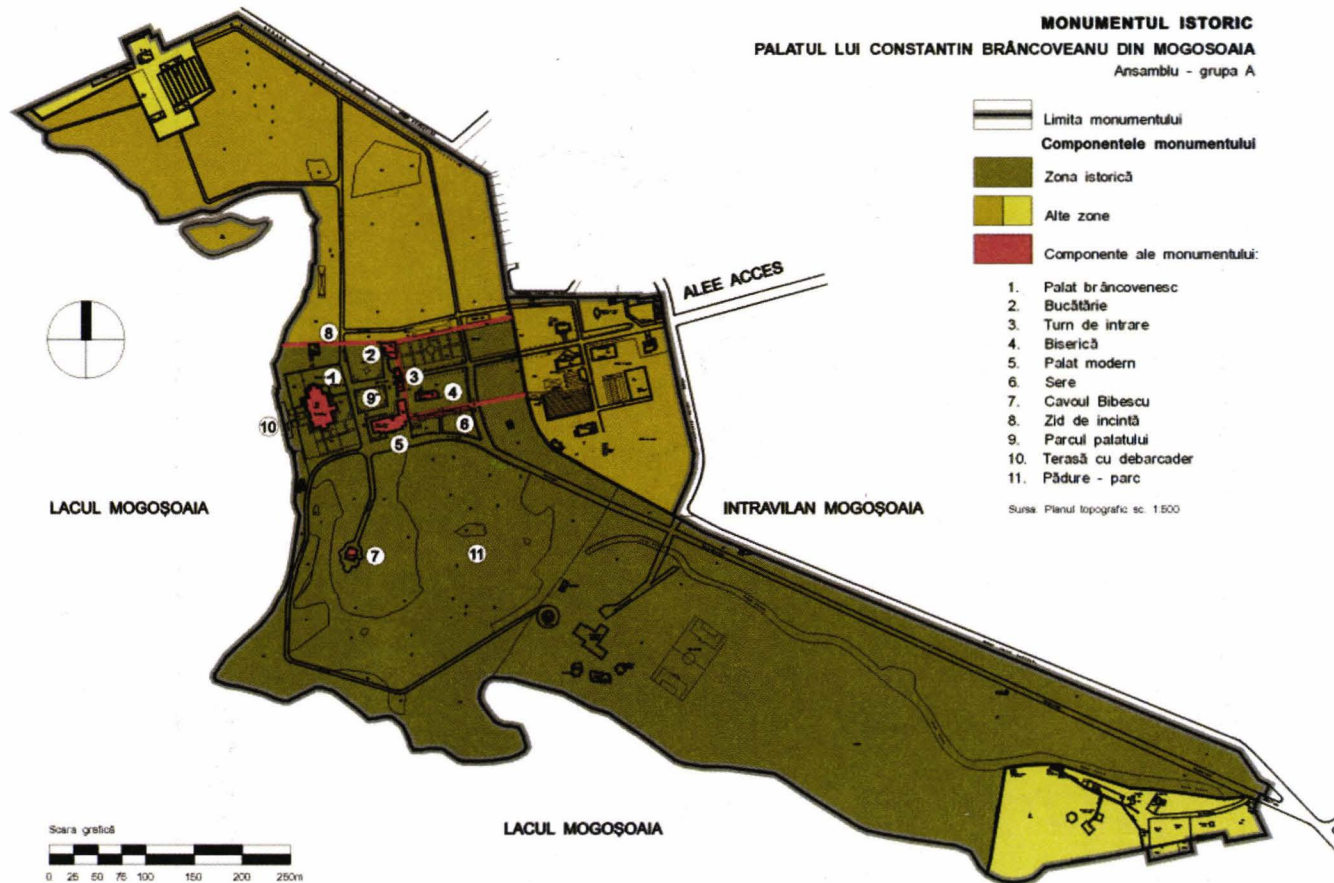

MONUMENTUL ISTORIC
PALATUL LUI CONSTANTIN BRÂNCOVEANU DIN MOGOȘOAIA
 Ansamblu - grupa A

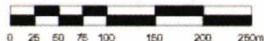
- Limita monumentului
Componentele monumentului
 Zona istorică
 Alte zone
 Componente ale monumentului:

1. Palat brâncovenesc
2. Bucătărie
3. Turn de intrare
4. Biserică
5. Palat modern
6. Sere
7. Cavoul Bibescu
8. Zid de incintă
9. Parcul palatului
10. Terasă cu debarcader
11. Pădure - parc

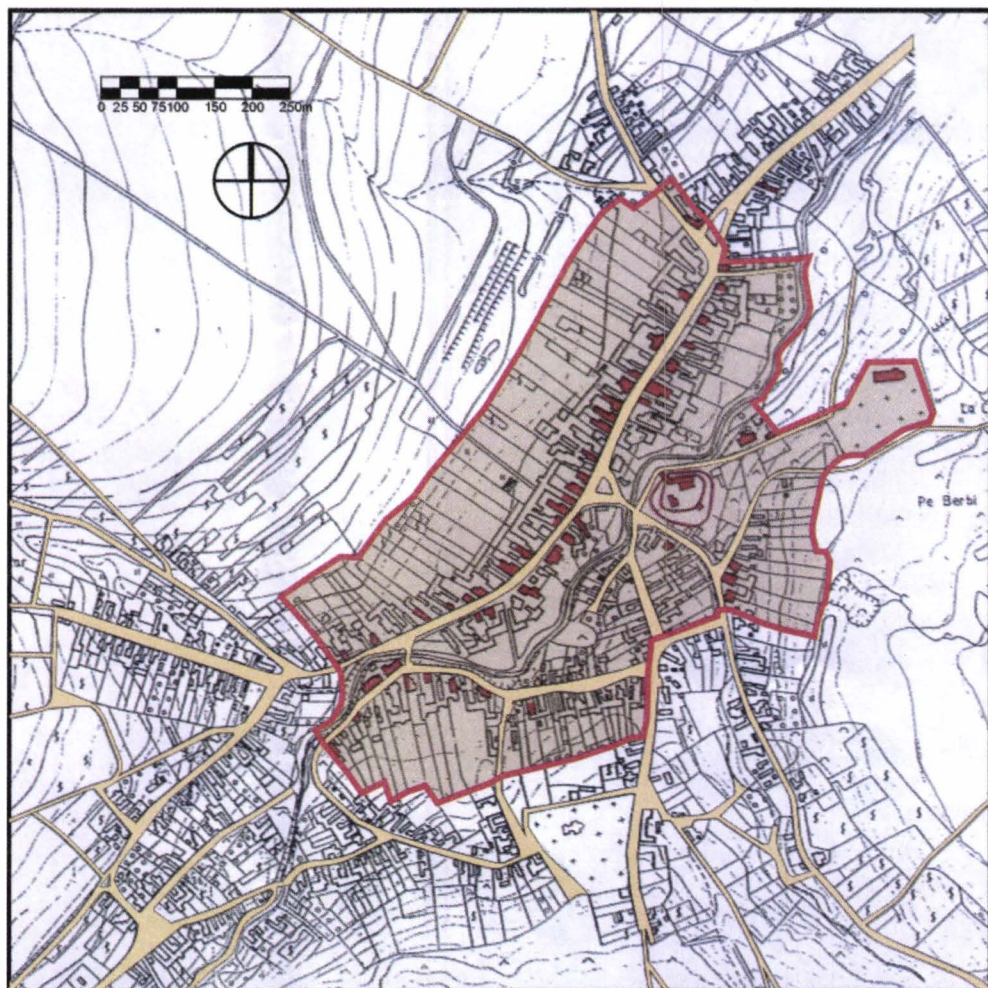
Sursa: Planul topografic sc. 1:500

Scara grafică

MONUMENTUL ISTORIC - CÂLNIC - JUDEȚUL ALBA
ANSAMBLU - grupa A

Sursa: Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național

LEGENDA:

- Limita ansamblului
- Clădiri monument istoric în interiorul ansamblului

Este alcătuit din bunuri de valoare deosebită sau excepțională, istorică, arheologică, documentară, etnografică, artistică, științifică și tehnică, literară, cinematografică, numismatică, filatelică, heraldică, bibliofilă, cartografică și epigrafică, reprezentând mărturii materiale ale:

- evoluției mediului natural și ale relațiilor omului cu acesta;
- potențialului creator uman;
- contribuției românești la civilizația universală.

Patrimoniul cultural național mobil cuprinde bunuri de valoare deosebită sau excepțională, denumite **bunuri culturale mobile**.

Regimul juridic de bun cultural mobil este conferit unui bun prin **clasarea** acestuia, adică înscrierea în unul dintre cele două inventare legale. În funcție de **valoarea** constatată a bunului, acesta este înscris în unul dintre **inventare**, corespunzătoare celor două categorii juridice:

- **Inventarul Fondului** patrimoniului cultural național - pentru bunurile de **valoare deosebită**;
- **Inventarul Tezaurului** patrimoniului cultural național - pentru bunurile de **valoare excepțională**;

Bunurile, fie de valoare deosebită, fie de valoare excepțională, se împart în **categorii de clasare** după cum urmează:

- Bunuri arheologice și istoric - documentare;
- Bunuri cu semnificație artistică;
- Bunuri cu semnificație etnografică;
- Bunuri de importanță științifică;
- Bunuri de importanță tehnică.

EVIDENȚA MONUMENTELOR ISTORICE

O.U.G. 228/2000
O.M.C. 2092/2000

Evidența monumentelor istorice cuprinde:

- Procedura de alcătuire a Listei monumentelor istorice;
- Conservarea informațiilor științifice, tehnice și juridice privind fiecare monument istoric în parte, cu toate intervențiile și modificările survenite în timp.

Lista monumentelor istorice este documentul oficial, emis de Ministerul Culturii (prescurtat M.C.) și publicat în M.O.R., Partea I, care cuprinde toate monumentele istorice din România cu localizarea lor și cu încadrarea în categoriile juridice stabilite prin lege.

Lista monumentelor istorice în vigoare până la data de 25.01.2004 este lista aprobată în 1992 de către Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice.

Lista monumentelor istorice se actualizează la fiecare 5 ani, se avizează de către Comisia Națională a Monumentelor Istorice (prescurtat C.N.M.I.) și Comisia Națională pentru Arheologie (prescurtat C.N.A.), se aprobă prin ordinul Ministrului Culturii și se publică în M.O.R., Partea I.

Lista monumentelor istorice este structurată pe capitole:

- I. Monumente arheologice; situri arheologice;
- II. Monumente și ansambluri de arhitectură; monumente tehnice;
- III. Clădiri memoriale;
- IV. Monumente de artă; monumente și ansambluri memoriale;
- V. Rezervații de arhitectură și urbanism; locuri istorice; parcuri și grădini.

Monumentele istorice sunt înscrise în Lista monumentelor istorice în funcție de încadrarea lor în grupele de valoare:

- **Grupa A: Valoare națională sau universală**
- **Grupa B: Valoare locală**

Schimbarea grupei de înscriere a unui monument istoric se hotărăște prin ordin al Ministrului Culturii, cu avizul C.N.M.I. sau C.N.A., la propunerea motivată a unei Comisii Zonale a Monumentelor Istorice (prescurtat C.Z.M.I.).

CLASAREA UNUI BUN IMOBIL CA MONUMENT ISTORIC

O.U.G. 228/2000

Clasare - procedura prin care unui bun imobil i se conferă regimul de monument istoric și este înscris în Lista monumentelor istorice.

Propunerea de clasare se poate face de către oricare dintre următoarele persoane:

- Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Cultural Național (D.J.C.P.C.N.);
- Proprietarul bunului imobil;
- Primarul unității administrativ teritoriale;
- Președintele consiliului județean;
- Prefectul județului;
- Comisia Zonală a Monumentelor Istorice (C.Z.M.I.);
- Comisia Națională a Monumentelor Istorice (C.N.M.I.);
- Comisia Națională de Arheologie (C.N.A.);
- Asociație sau fundație cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice;
- Specialiștii sau experții atestați de M.C. în domeniul protejării monumentelor istorice.

Procedura de clasare a unui bun imobil:

- 1 Propunere scrisă către D.J.C.P.C.N.;
- 2 **Declanșarea procedurii de clasare** - întocmirea dosarului bunului imobil de către D.J.C.P.C.N. și înaintarea acestuia la M.C.;
- 3 Comunicarea D.J.C.P.C.N., către proprietarul bunului imobil, a declanșării procedurii de clasare și a acțiunilor care nu pot fi efectuate în intervalul de maxim 12 luni de la data declanșării;
- 4 Comunicarea D.J.C.P.C.N., către Primăria unității administrativ teritoriale și către Consiliul Județului, a declanșării procedurii de clasare și a acțiunilor care nu pot fi inițiate sau autorizate în intervalul de maxim 12 luni de la data declanșării;
- 5 Analiza dosarului bunului imobil de către C.N.M.I. și hotărârea de clasare sau de neclasare;
- 6 Comunicarea M.C., către proprietarul bunului imobil și către Primăria unității administrativ teritoriale, a ordinului de clasare / neclasare a bunului imobil - termen maxim 11 luni de la data declanșării procedurii;
  - Contestația proprietarului bunului imobil la ordinul de clasare / neclasare, către M.C. - termen maxim 30 de zile de la primirea ordinului;
  - Rezolvarea contestației proprietarului bunului imobil de către C.N.M.I. - M.C. și emiterea noului ordin de clasare / neclasare - termen maxim 30 de zile de la depunerea contestației;
  - Acțiunea proprietarului bunului imobil în contenciosul administrativ, în termenul legal;
  - Comunicarea hotărârii instanței contenciosului administrativ către proprietarul bunului și către M.C.;
- 7 Publicarea de către M.C. a ordinului de clasare / neclasare definitiv în M.O.R., Partea I, într-un ziar cu difuzare națională și într-un ziar cu difuzare locală - termen 15 zile de la emiterea ordinului;
- 8 Cererea proprietarului pentru înscrierea în cartea funciară a imobilului în calitate de monument istoric - termen 30 de zile de la publicarea în M.O.R. a ordinului de clasare;
- 9 Stabilirea de către D.J.C.P.C.N. a Obligației privind folosirea monumentului istoric pentru bunul imobil respectiv și comunicarea acesteia către proprietarul bunului - termen 90 de zile de la publicarea în M.O.R. a ordinului de clasare;
- 10 Cererea proprietarului pentru înscrierea în cartea funciară a Obligației privind folosirea monumentului istoric - termen 30 de zile de la comunicarea către D.J.C.P.C.N. a obligației;
- 11 Comunicarea D.J.C.P.C.N., către proprietarul bunului, Primăria unității administrativ teritoriale și Consiliul Județului, a consecințelor procedurii de clasare (și încetarea sau prelungirea interdicțiilor de la pct. 3 și pct. 4) - termen maxim 12 luni de la comunicarea interdicțiilor.

Aceste acțiuni se produc în cazul în care proprietarul bunului imobil este nemulțumit de ordinul Ministerului Culturii

Clasarea de urgență a unui bun imobil ca monument istoric - procedura excepțională prin care un bun imobil aflat în pericol iminent de distrugere sau alterare fizică este înscris în Lista monumentelor istorice dacă îndeplinește condițiile de clasare, în vederea luării măsurilor urgente necesare salvării sale.

Declasarea unui monument istoric

Declasare - procedura de eliminare din Lista monumentelor istorice a unui bun imobil sau a unei părți dintr-un bun imobil.

Propunerea de declasare - se poate face de către oricare dintre persoanele care pot face propunerea de clasare.

Propunerea de declasare se face de către D.J.C.P.C.N. în următoarele situații:

- dispariția monumentului istoric;
- descărcarea de sarcină arheologică, după avizul C.N.A., în cazul siturilor arheologice.

Procedura de declasare este aceeași ca în cazul clasării monumentelor istorice.

COMPONENTELE MONUMENTULUI ISTORIC

1 Terenul - parcela cadastrală

2 Construcții

- Clădiri cu funcțiuni principale;
- Alte construcții: ziduri de incintă, turnuri, locuințe, chilii, altare ș.a.;
- Anexe gospodărești.

3 Amenajări exterioare

- Drumuri de acces, scări, alei carosabile, alei pietonale;
- Parcuri, plantații, alei, bazine, statui, taluzuri plantate;
- Instalații exterioare;
- Împrejmuiri.

4 Alte elemente

- Cimitire;
- Elemente arheologice.

5 Bunuri culturale mobile

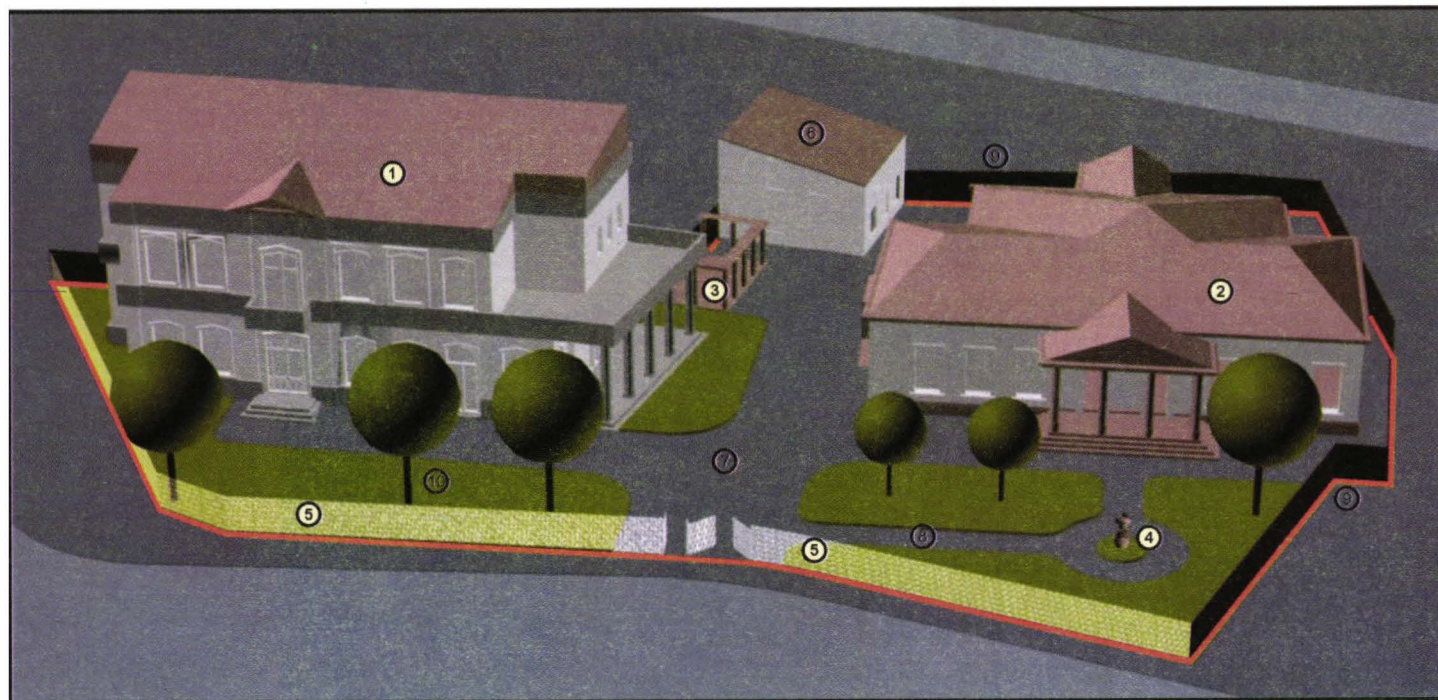
Fiecare monument istoric are un inventar al elementelor componente care este întocmit de proprietarul bunului sau de administratorul acestuia.

În cazul categoriei juridice **ansambluri**, componentele monumentului istoric sunt formate din suma imobilelor cuprinse în ansamblu și a componentelor acestora.

Obligația privind folosința monumentului istoric se referă la modul de utilizare al tuturor componentelor monumentului istoric.

COMPONENTELE MONUMENTULUI ISTORIC

LEGENDA:

 Limita parcelei cadastrale

Construcții cu valoare istorică (componente ale monumentului istoric)

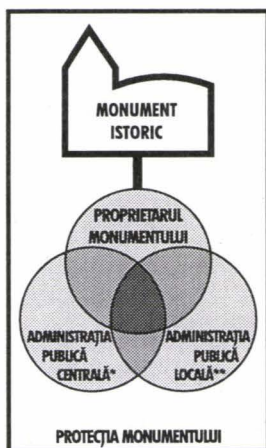
- ① ② Clădiri principale
- ③ Terasă și pergolă
- ④ Statuie
- ⑤ Încercuire metalică decorativă

Construcții fără valoare istorică

- ⑥ Magazie
- ⑦ Alee carosabilă
- ⑧ Alee pietonală
- ⑨ Zid comun cu parcelele vecine
(pe limitele laterale ale parcelei)
- ⑩ Plantație

Activitate care constă dintr-un ansamblu de măsuri și de acțiuni care implică participarea mai multor persoane și instituții, denumite **protectori**. Protectorii sunt: Proprietarul monumentului, Administrația Publică Centrală, Administrația Publică Locală.

Schema protecției monumentelor istorice și a protectorilor

Administrația Publică Centrală

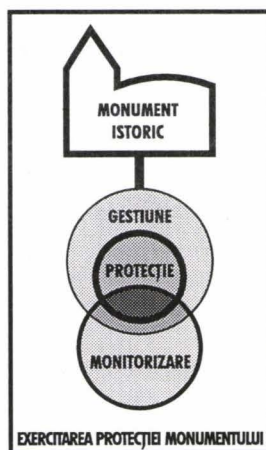
Ministerul Culturii reprezintă statul în relațiile cu proprietarii monumentelor istorice; activitatea M.C. se desfășoară:

- la nivel central (activitatea proprie; coordonarea instituțiilor și a organismelor de specialitate; coordonarea D.J.C.P.C.N.; colaborarea cu alte ministere - M.L.P.A.T., M.A.P.P.M., M.F., M.I., M.J.; legăturile internaționale);
- la nivel județean (prin serviciile publice descentralizate - D.J.C.P.C.N. - care colaborează cu serviciile publice similare ale altor ministere).

Administrația Publică Locală

A.P.L. reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu proprietarii monumentelor istorice; activitatea A.P.L. se desfășoară prin serviciul tehnic propriu și prin alte organisme locale.

Schema modului de exercitare a protecției monumentelor istorice

Sistemul Gestiune - Protecție - Monitorizare al monumentului istoric are ca scop păstrarea valorilor care au determinat clasarea acestuia.

Gestiunea - mod de administrare a unui monument istoric cu scopul conservării și punerii sale în valoare.

Protecția - sistem de acțiuni întreprinse cu scopul menținerii integrității și valorii proprii a unui monument istoric.

Monitorizarea - parte a sistemului de gestiune și protecție care are ca scop păstrarea valorii monumentului istoric prin punerea sub observare și prin consemnarea stării și a comportării în timp a acestuia.

Au următorul caracter și constau în principal din:

Măsuri juridice:

- Protejarea tuturor monumentelor istorice, indiferent de regimul de proprietate asupra acestora;
- Garantarea dreptului de proprietate asupra monumentelor istorice, stabilirea drepturilor și a responsabilităților proprietarilor în domeniul protecției;
- Stabilirea sistemului de protectori ai monumentelor istorice, a drepturilor și responsabilităților lor;
- Clasarea monumentelor în Lista monumentelor istorice și stabilirea regimului juridic al fiecărui monument;
- Elaborarea Obligației privind folosința monumentului istoric - regulamentul de folosire a monumentului;
- Înscriserea în fișele cadastrale a regimului juridic al monumentului, a servituților asupra imobilului și a servituților impuse de monument asupra altor imobile;
- Instituirea sistemului coercitiv - infracțiuni, contravenții, pedepse.

Măsuri științifice și tehnice:

- Protejarea tuturor monumentelor istorice, indiferent de starea lor de conservare;
- Stabilirea sistemului de protectori științifici și a sistemului de norme și metode de intervenție asupra monumentelor istorice;
- Inventarierea monumentului și a părților componente ale sale;
- Elaborarea fișelor de documentare ale monumentului istoric;
- Cercetarea monumentului istoric, diagnoza stării tehnice, stabilirea și proiectarea intervențiilor, urmărirea comportării în timp a monumentului;
- Controlul științific asupra lucrărilor executate.

Măsuri administrative și urbanistice:

- Delimitarea zonei de protecție a monumentului și stabilirea prin regulamentul local de urbanism a condițiilor de intervenție asupra construcțiilor din această zonă;
- Asigurarea legalității intervențiilor asupra monumentelor și asupra construcțiilor din zona de protecție a acestuia - avize și autorizații conform legii;
- Controlul legal al intervențiilor asupra monumentului și construcțiilor din zona de protecție a acestuia.

- Finanțarea din bugetele proprietarilor monumentelor istorice a activităților de întreținere, de pază și a lucrărilor de intervenție asupra monumentelor;
- Facilitarea realizării de venituri directe provenite din folosirea publică a monumentelor istorice (taxe de acces, taxe de timbru ș.a);
- Finanțarea din bugetele publice a lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice, indiferent de regimul de proprietate asupra acestora;
- Finanțarea din bugetele publice a lucrărilor de punere în valoare a monumentelor istorice, indiferent de regimul de proprietate al acestora;
- Reducerea sau scutirea de impozite și taxe locale pentru proprietarii monumentelor istorice și pentru inițiatorii de acțiuni de animare culturală în favoarea monumentelor istorice.

ACȚIUNILE DE PROTECȚIE A MONUMENTELOR ISTORICE

Au următoarele obiective:

Întreținere:

Observarea continuă a stării fizice a monumentului istoric și ansamblul de măsuri luate pentru menținerea acestei stări.

Pază:

Activitate care are scopul protejării monumentului istoric împotriva furturilor sau a distrugerilor intenționate (vandalisme).

Consolidare:

Acțiuni de înaltă specializare care urmărește îmbunătățirea integrității structurale a monumentului istoric.

Restaurare:

Acțiuni de înaltă specializare care are scopul de a evidenția mărturiile istorice incluse în monumentul istoric și de a păstra autenticitatea acestuia.

Operațiile care, în compatibilitate cu natura monumentului istoric, urmăresc satisfacerea funcțiilor actuale sau adaptarea optimă a acestuia la alte funcțiuni:

- amenajarea interiorului clădirilor, executarea instalațiilor interioare și exterioare de toate tipurile;
- executarea lucrărilor de restaurare și de remodelare a fațadelor clădirilor;
- executarea instalațiilor exterioare de iluminare de siguranță sau decorativă, de evacuare a apelor pluviale;
- executarea amenajărilor peisagistice;
- executarea spațiilor pentru comerțul specific, pentru manifestări culturale, pentru cazare ș.a.;
- amenajarea parcajelor, grupurilor sanitare ș.a.;
- amenajarea căilor de acces carosabile și pietonale către monumentul istoric;
- amplasarea indicatoarelor și a reclamelor.

Integrarea socială, economică și culturală în viața comunității locale:

Înscrierea în programele de dezvoltare și în planificarea locală și regională a acțiunilor de protecție a monumentelor istorice.

CONSERVAREA INTEGRATĂ

L. 157/1997
O.U.G. 228/2000

Este un concept care semnifică protecția generală a patrimoniului cultural prin integrarea acestuia în dezvoltarea la nivel național și la nivel local.

Integrarea patrimoniului cultural se realizează prin:

- simultaneitatea abordării problemelor;
- planificarea dezvoltării astfel încât conservarea patrimoniului să fie prioritară.

Obiectivele conservării integrate:

- dezvoltarea economică specifică prin adaptarea acesteia la resursele locale și la potențialul populației;
- dezvoltarea socială prin valorizarea specificului local și a activităților tradiționale;
- dezvoltarea așezărilor umane prin adaptarea la cerințele conservării a noilor structuri (construcții, rețele stradale, lucrări edilitare, spații plantate ș.a.);
- organizarea sistemului normativ astfel încât conservarea mediului natural și construit să devină obligatorie pentru toți factorii dezvoltării.

Modalitățile de realizare a unei conservări integrate sunt:

- evidențierea monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție în planurile urbanistice la toate nivelurile;
- înscrierea protejării monumentelor istorice în obiectivele planificării la toate nivelurile;
- delimitarea zonelor protejate și reglementarea strictă a modului de intervenție în interiorul acestora;
- dezvoltarea infrastructurii edilitare și reglementarea circulației;
- eliminarea surselor de poluare de toate tipurile;
- controlul riguros al activităților de dezvoltare.

ZONA DE PROTECȚIE A MONUMENTULUI ISTORIC

L. 5/2000

O.G. 68/1994

O.U.G. 228/2000

Zona de protecție

Este terenul format din parcele cadastrale situate în jurul unui monument istoric, prin care se asigură conservarea integrată a acestuia în cadrul său construit și natural și care permite perceperea nealterată a monumentului istoric.

În zona de protecție se instituie servituțile de utilitate publică și reglementările speciale de construire prin care se asigură:

- Păstrarea și ameliorarea cadrului natural și peisagistic al monumentului prin înlăturarea și diminuarea factorilor poluanți;
- Păstrarea și ameliorarea cadrului arhitectural și urbanistic al monumentului, prin avizarea și supravegherea tuturor schimbărilor care intervin în construcție;
- Păstrarea potențialului arheologic, prin cercetarea și supravegherea tuturor lucrărilor care se efectuează prin săpături.

Delimitarea zonei de protecție

Se face prin studii de specialitate avizate și aprobate conform legii.

Instituirea zonei de protecție se face prin hotărârea Consiliului Local care aprobă:

- delimitarea zonei de protecție;
- regulamentul local de urbanism pentru zona de protecție.

Zona de protecție tranzitorie

Până la delimitarea zonei de protecție corespunzătoare fiecărui monument în parte, se instituie zonele de protecție a monumentelor delimitate cu următoarele distanțe:

- 100 m - în localitățile urbane;
- 200 m - în localitățile rurale;
- 500 m - în exteriorul localităților.

Distanțele sunt măsurate de la limita exterioară a terenurilor aferente monumentelor istorice.

Zona protejată

Zona naturală sau construită, delimitată geografic și / sau topografic și declarată conform legii, care cuprinde valori de patrimoniu natural și / sau cultural și este declarată ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare a acestor valori.

Zonele construite protejate acoperă toate categoriile de monumente, ansambluri și situri arheologice, istorice, arhitecturale, artistice, peisagistice, indiferent de poziția lor în teritoriu - la suprafața solului, subterane și subacvatice.

Zonele construite protejate sunt cunoscute sub diferite denumiri: centru istoric, zonă istorică, obiectiv de interes național, ansamblu urban, bun de utilitate publică de interes național, rezervație arheologică, sit arheologic ș.a.

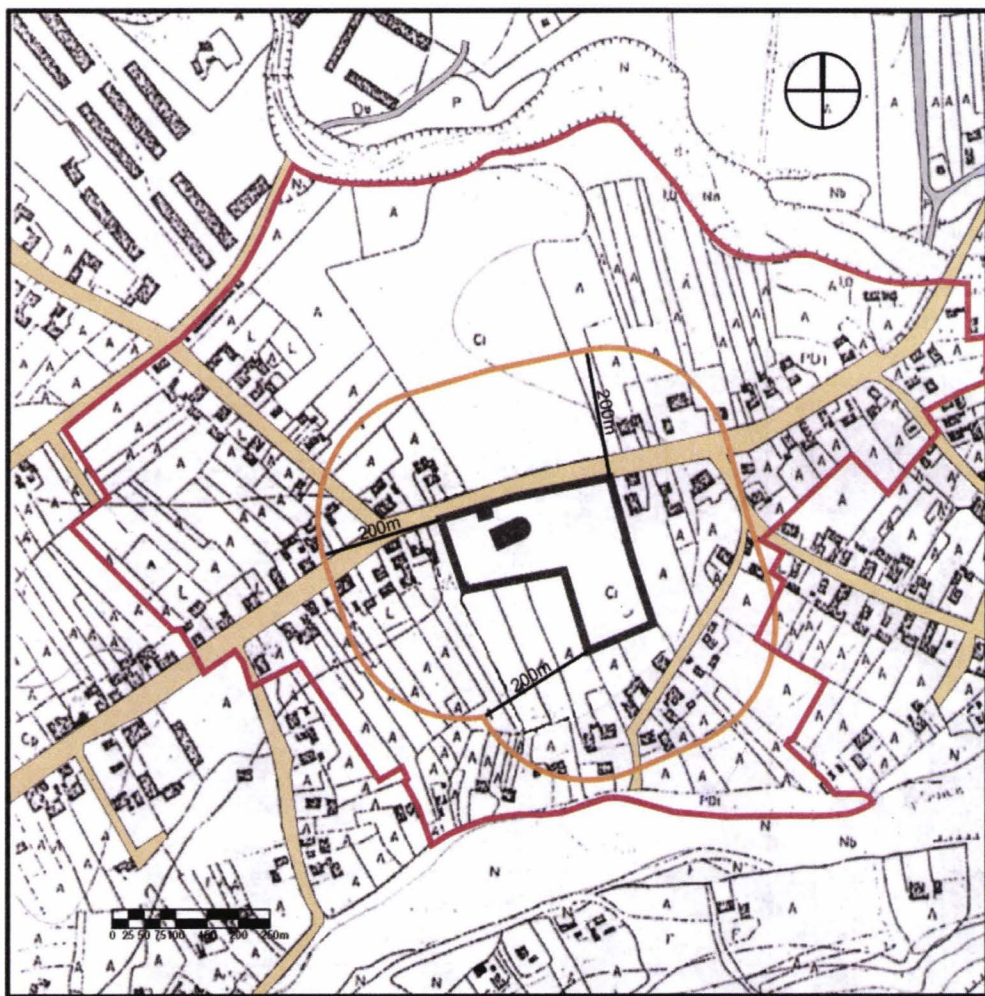
Delimitarea zonei protejate

Se face prin hotărârea Consiliului Local care aprobă:

- delimitarea zonei protejate;
- regulamentul local de urbanism pentru zona protejată.

DELIMITAREA ZONEI DE PROTECȚIE A UNUI MONUMENT ISTORIC SITUAT ÎNTR-O LOCALITATE RURALĂ

LEGENDA:

- Monument istoric - limita cadastrală a imobilului
- Limita zonei tranzitorii de protecție a monumentului istoric
- Limita zonei instituite de protecție a monumentului istoric

Intervențiile asupra monumentelor istorice vor fi efectuate numai de către experți și specialiști atestați de M.C. și înregistrați în:

- Registrul experților și verifcătorilor tehnici;
- Registrul specialiștilor;
- Registrul agenților economici specializați.

Scopul atestării:

Asigurarea premiselor pentru verificarea și realizarea corespunzătoare a lucrărilor de specialitate în domeniul protejării, conservării și restaurării monumentelor istorice, în vederea îndeplinirii cerințelor tehnice și calitative prevăzute în actele normative în vigoare și în avizele M.C.

Domenii de atestare:

- restaurare arhitectură, urbanism, parcuri și grădini, cercetare monumente istorice;
- componente artistice - restaurare pictură murală și pictură pe lemn;
- componente artistice - restaurare lemn și sculptura lemn, restaurare piatră și sculptură piatră, restaurare metal;
- arheologie - preistorie, antichitate, ev mediu, perioadă modernă.

Specializările de atestare:

• studii, investigații, cercetări și evidența monumentelor istorice;	• executare lucrări;
• verificare proiecte;	• dirigențare lucrări;
• șef proiect complex;	• inspecția și urmărirea comportării în timp a monumentelor istorice.
• șef proiect;	

Ministerul Culturii emite:

- **atestare** pentru specialiștii din domeniul propriu
- **certificate de agreere** pentru experții și specialiștii în construcții atestați de M.L.P.A.T.

În cazul **lucrărilor de consolidare a monumentelor istorice**, expertizarea structurală și verificarea tehnică a proiectelor se face numai de experți și verifcători tehnici atestați deopotrivă de: M.L.P.A.T., pentru exigențele specifice calității construcțiilor; M.C., pentru exigențele specifice monumentelor istorice.

Atribuții și răspunderi ale persoanelor atestate:

- Elaborarea cercetărilor, proiectelor, expertizelor și executarea lucrărilor din domeniul protecției monumentelor istorice;
- Conformarea la exigențele calitative ale M.C. și la cele ale altor domenii implicate (protecția mediului, sănătate, construcții ș.a.);
- Obținerea avizelor legale pentru toate fazele lucrărilor ca și pentru toate modificările care pot surveni;
- Semnalarea către D.J.C.P.C.N. sau M.C. a situațiilor de încălcare a legii, de degradare și de folosire incorectă a monumentelor istorice.

RESPONSABILITĂȚILE PROTECTORILOR MONUMENTELOR ISTORICE - PROPRIETARUL SAU TITULARUL ALTOR DREPTURI REALE ASUPRA MONUMENTULUI ISTORIC

CODUL CIVIL

L. 50/1991, 7/1996, 56/1998, 182/2000

O.U.G. 228/2000, 231/2000

O.G. 43/2000, 47/2000

O.M.C. 2032/1999

- Înscrie imobilul monument istoric la Biroul Cărții Funciare al Judecătoriei;
- Întocmește, introduce în circuitele legale, actualizează și păstrează documentele de evidență ale imobilului (Fișa de evidență, Fișa cadastrală, Cartea construcției, ș.a.);
- Execută grănițuirea imobilului monument istoric;
- Montează în imobil sigla "monument istoric" și asigură întreținerea ei;
- Folosește și întreține imobilul monument istoric în conformitate cu Obligația privind folosința monumentului istoric, elaborată de D.J.C.P.C.N;
- Asigură paza monumentului istoric și apărarea lui împotriva incendiilor;
- Permite accesul specialiștilor desemnați de D.J.C.P.C.N pentru a monitoriza monumentul istoric sau pentru a efectua cercetări, expertize, săpături arheologice (în cazul în care acestea produc pagube proprietarului, D.J.C.P.C.N. plătește despăgubirile cuvenite);
- Solicită D.J.C.P.C.N. avizul asupra intenției de a desfășura în monumentul istoric unele activități publice care nu sunt consemnate în Obligația privind folosința monumentului istoric și, după primirea avizului, procedează în conformitate cu acesta;
- Semnalează în scris D.J.C.P.C.N. sau Administrației Publice Locale din unitatea administrativ teritorială de bază (prescurtat A.P.L.) degradările survenite în starea fizică a monumentului - termen 5 zile de la constatare;
- Semnalează în scris D.J.C.P.C.N. sau A.P.L. descoperirile întâmplătoare din imobil (construcții, elemente de construcții, bunuri culturale mobile, vestigii arheologice) - termen 5 zile de la descoperire și obligație de păstrare a descoperirilor, 15 zile de la anunțare;
- Finanțează executarea cercetărilor și săpăturilor necesare descărcării imobilului de sarcină arheologică, în cazul în care solicită aceasta;

- Solicită avizele și aprobările legale pentru orice lucrări intenționează să execute în imobil și respectă termenele de executare a lucrărilor prevăzute în aprobări;
- Finanțează lucrările de consolidare sau de restaurare a monumentului istoric, asigură conformitatea lucrărilor cu avizele și aprobările obținute și folosește pentru aceste lucrări numai persoane fizice și juridice atestate de M.C.;
- Finanțează lucrările de punere în valoare a monumentului istoric, asigură conformitatea lucrărilor cu avizele și aprobările obținute și folosește pentru aceste lucrări numai persoane fizice și juridice atestate de M.C.;
- Permite ca unele persoane juridice, abilitate de M.C., să inițieze și să finanțeze intervențiile asupra monumentului istoric pe care îl posedă - permisiunea se acordă pe baza unui contract specific între proprietar și persoana respectivă;
- Înștiințează în scris asupra intenției de a înstrăina monumentul istoric, în vederea exercitării dreptului de preemțiune: în cazul monumentelor istorice clasate în grupa A este înștiințat prefectul județului, în cazul monumentelor istorice clasate în grupa B este înștiințat primarul unității administrative;
- Înștiințează în scris D.J.C.P.C.N. asupra schimbărilor intervenite în exercitarea dreptului de proprietate sau în administrarea imobilului - termen 15 zile de la data legalizării actelor.

RESPONSABILITĂȚILE PROTECTORILOR MONUMENTELOR ISTORICE - ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

L. 50/1991, 69/1991, 182/2000

O.U.G. 228/2000, 231/2000

O.G. 129/1998, 43/2000, 47/2000

O.M.C. 2032/1999, 2092/2000

Administrația Publică Locală

CONSILIILE MUNICIPIILOR, ORAȘELOR, COMUNELOR

- Cooperează cu organisme de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul monumentelor istorice, asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora și le furnizează informațiile actualizate necesare;
- Asigură protejarea monumentelor istorice aflate în domeniul public sau privat al municipiului, orașului sau comunei, precum și protejarea monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, alocând în acest scop resurse financiare prin bugetul propriu;
- Iau măsurile tehnice și administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;
- Cooperează cu ceilalți proprietari sau administratori de monumente istorice, aprobă programe pentru aceasta;
- Se pot asocia între ele, precum și cu alte persoane fizice sau juridice, pentru realizarea unor lucrări de protejare a monumentelor istorice și pot înființa în acest scop instituții și servicii publice de interes local;
- Cuprind în programele de dezvoltare economico - socială, urbanistică și de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice, elaborează, actualizează și aprobă documentațiile de amenajare a

- teritoriului și de urbanism privind monumentele istorice sau zonele protejate;
- Prevăd în structura aparatului propriu compartimente specializate sau, după caz, posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice și angajează pentru aceasta numai personal de specialitate atestat;
  - Realizează studiile de fundamentare, delimitare și instituire a zonelor protejate care conțin monumente istorice, numai cu personal de specialitate atestat;
  - Prevăd în bugetele proprii, în termen de 12 luni de la clasarea unor noi monumente istorice, fondurile necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului necesare protecției acestora;
  - La solicitarea D.J.C.P.C.N., iau măsura interzicerii circulației cu vehicule grele în zona de protecție a monumentelor istorice (împreună cu organele de poliție);
  - Colaborează cu A.P.L. vecine în cazul în care zonele protejate se află pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale;
  - În unitățile administrativ-teritoriale unde există localități care au dobândit statutul de oraș istoric, sat istoric sau localitate cu monument istoric înscris în Lista patrimoniului mondial, stabilesc taxa pentru șederea în localitate.

PRIMARUL UNITĂȚII ADMINISTRATIV-TERITORIALE are următoarele atribuții specifice:

- La emiterea autorizației de construire verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și asigură menționarea în autorizație a condițiilor conținute în avize;
- La emiterea autorizației de funcționare verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și asigură îndeplinirea prin autorizație a prevederilor din Obligația privind folosința monumentului istoric;
- la măsuri ca documentațiile tehnice ce se referă la intervenții asupra monumentelor istorice să fie analizate prioritar pentru autorizarea construirii;
- Emite neîntârziat, în conformitate cu avizul M.C., autorizația de construire în vederea executării lucrărilor provizorii urgente de consolidare temporară și de punere în siguranță a monumentelor istorice - valabilitatea acestei autorizații este de 6 luni, poate fi prelungită o singură dată cu 6 luni și este înlocuită numai de o autorizație de construire pentru lucrări durabile;
- În situația descoperirii de vestigii arheologice, dispune oprirea lucrărilor de construire sau de desființare, organizează paza descoperirilor și anunță imediat D.J.C.P.C.N.;
- Asigură, în colaborare cu D.J.C.P.C.N, aplicarea însemnelor distinctive, a siglelor de monumente istorice și controlează întreținerea lor de către proprietar;
- Asigură, prin intermediul gardienilor publici, paza și protecția monumentelor istorice aflate în domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și a monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgență D.J.C.P.C.N. orice nerespectare a legii;
- Asigură, împreună cu serviciile publice de pompieri, acțiuni de prevenire și stingere a incendiilor la monumente istorice.

CONSILIUL JUDEȚULUI ȘI CONSILIUL GENERAL AL MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

- Cooperează cu D.J.C.P.C.N, asigurând comunicarea rapidă între acestea și consiliile locale ale unităților administrative din județ și în care sunt situate monumentele istorice;
- Inițiază, cu avizul C.Z.M.I. și în cazurile prevăzute de lege, procedura de expropriere pentru cauză de utilitate publică în vederea protejării unor monumente istorice înscrise în Lista monumentelor istorice în grupa B;
- Sprijină și îndrumă activitatea consiliilor locale ale comunelor sau ale orașelor care nu au servicii sau posturi specializate în aparatul propriu, pentru protejarea monumentelor istorice aflate pe teritoriul administrativ al acestora.

În cazul Municipiului București care are o structură administrativă complexă și un număr foarte mare de monumente istorice, repartizarea atribuțiilor și competențelor în domeniul protecției monumentelor istorice se va face, conform legii, prin hotărâri ale Consiliului General.

Administrația Publică Centrală de Specialitate

PREFECTUL JUDEȚULUI

Atribuțiile generale ale prefectului, precum și atribuțiile sale în domeniul specific al protecției monumentelor istorice sunt stabilite prin lege.

MINISTERUL CULTURII

- Asigură aplicarea strategiei naționale, respectarea prevederilor legale, a normelor și metodologiilor din domeniul protejării monumentelor istorice;
- Asigură îndeplinirea angajamentelor asumate de stat prin convențiile internaționale referitoare la protecția monumentelor istorice la care România este parte;
- Reprezintă statul în relația cu proprietarii de monumente istorice și cu titularii de alte drepturi reale asupra acestora;
- Organizează compartimente de specialitate în aparatul propriu și în instituțiile subordonate, având drept atribuții activitățile de cercetare, evidență, clasare, inspecție și control, conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice:
  - **Oficiul Național al Monumentelor Istorice;**
  - **Eforia Monumentelor Istorice;**
  - **Comisia Națională de Arheologie** - organism științific de specialitate care are rol consultativ în domeniul patrimoniului arheologic (fără personalitate juridică);

C.N.A. emite avize interne de specialitate și hotărâri interne care fundamentează avizele și ordinele M.C. în probleme de patrimoniu arheologic.

- **Comisia Națională a Monumentelor Istorice** - organism științific de specialitate care are rol de consultanță științifică și de avizare în domeniul cercetării, inventarierii, evidenței, protecției, conservării, restaurării, punerii în valoare și revitalizării monumentelor istorice (fără personalitate juridică).

C.N.M.I. își desfășoară activitatea în plen, în secțiuni de specialitate și într-un număr de 10 C.Z.M.I. ca organisme științifice în teritoriu.

C.N.M.I. și C.Z.M.I. emit avize interne de specialitate și hotărâri interne care fundamentează avizele și ordinele M.C. în probleme legate de protecția monumentelor istorice.

Comisiile zonale ale monumentelor istorice cuprind următoarele județe:

Numărul de ordine al C.Z.M.I.	Sediul C.Z.M.I.	Județele cuprinse de C.Z.M.I.
1	Municipiul București	Municipiul București, jud. Ilfov
2	Municipiul Ploiești	Argeș, Dâmbovița, Giurgiu, Prahova, Teleorman
3	Municipiul Craiova	Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea
4	Municipiul Timișoara	Arad, Bihor, Caraș-Severin, Timiș
5	Municipiul Bistrița	Bistrița-Năsăud, Maramureș, Satu Mare, Sălaj
6	Municipiul Cluj-Napoca	Alba, Cluj, Hunedoara, Mureș
7	Municipiul Sibiu	Brașov, Covasna, Harghita, Sibiu
8	Municipiul Iași	Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui
9	Municipiul Galați	Bacău, Buzău, Galați, Vrancea
10	Municipiul Constanța	Brăila, Călărași, Constanța, Ialomița, Tulcea

C.Z.M.I. avizează documentații pentru următoarele tipuri de lucrări care urmează a se executa la monumentele istorice situate în teritoriul din competența sa:

- care se limitează la întreținere și reparații curente;
- care nu modifică arhitectura și componentele artistice;
- care respectă materialele, tehnicile și forma constructivă inițială.

- **Direcțiile Județene pentru Cultură și Patrimoniul Cultural Național** ca servicii publice ale M.C. descentralizate la nivelul județelor.

În fiecare direcție se organizează **Serviciul Monumentelor Istorice**, încadrat cu personal specializat și atestat în domeniu.

D.J.C.P.C.N. este instituția cea mai importantă din județ în domeniul protecției monumentelor istorice și are atribuții executive, administrative, financiare, științifice, metodice.

D.J.C.P.C.N. lucrează direct cu administrația publică locală și cu celelalte persoane implicate în domeniu.

ALTE MINISTERE ȘI AUTORITĂȚI ADMINISTRATIVE CU ATRIBUȚII IMPORTANTE ÎN PROTECȚIA MONUMENTELOR ISTORICE

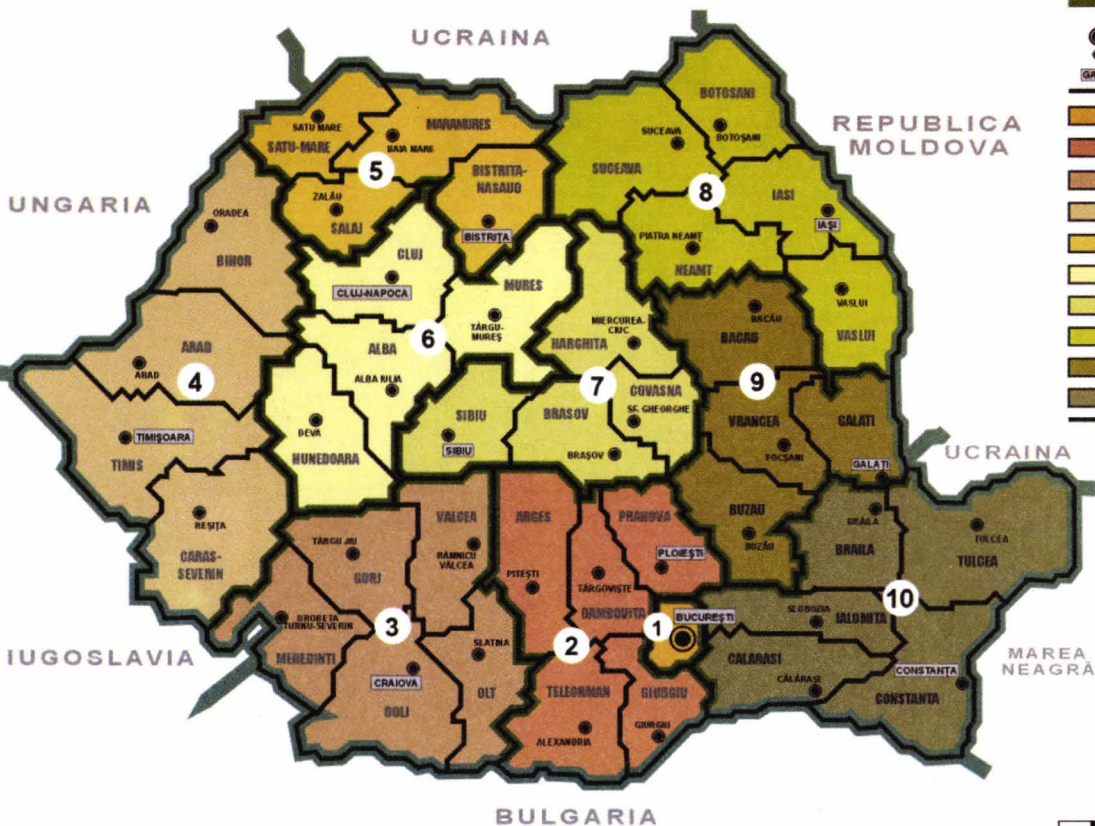
- Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului;
- Ministerul de Interne;
- Ministerul Educației Naționale;
- Ministerul Funcției Publice;
- Secretariatul de Stat pentru Culte;
- Ministerul Finanțelor;
- Academia Română.

COMPETENȚA TERITORIALĂ A COMISILOR ZONALE ALE MONUMENTELOR ISTORICE.

LEGENDĂ

- LIMITA TERITORIULUI NAȚIONAL
- LIMITA TERITORIULUI JUDEȚEAN
- LIMITA TERITORIULUI AFLAT ÎN COMPETENȚA C.Z.M.I.
- CAPITALĂ
- MUNICIPII RESEDINȚĂ DE JUDEȚ
- SEDIUL C.Z.M.I.
- C.Z.M.I. 1: MUNICIPIUL BUCUREȘTI ȘI JUDEȚUL ILFOV
- C.Z.M.I. 2: JUDEȚELE TELEORMAN, DAMBOVIȚA, GIURGIU, PRAHOVA, ARGEȘ
- C.Z.M.I. 3: JUDEȚELE DOLOJ, GORJ, MEHEDINTI, OLT, VÂLCEA
- C.Z.M.I. 4: JUDEȚELE ARAD, BIHOR, TIMIȘ, CARAS - SEVERIN
- C.Z.M.I. 5: JUDEȚELE BISTRIȚA - NĂSĂUD, MARAMUREȘ, SĂLAJ, SATU - MARE
- C.Z.M.I. 6: JUDEȚELE ALBA, CLUJ, MUREȘ, HUNEDOARA
- C.Z.M.I. 7: JUDEȚELE COVASNA, HARGHITA, BRAȘOV, SIBIU
- C.Z.M.I. 8: JUDEȚELE BOTOȘANI, IAȘI, NEAMȚ, SUCEAVA, VASLUI
- C.Z.M.I. 9: JUDEȚELE BĂCĂU, BUZĂU, GALAȚI, VRANCEA
- C.Z.M.I. 10: JUDEȚELE BĂRILA, CĂLĂRAȘI, CONSTANȚA, IALOMIȚA, TULCEA

Sursa: Ministerul Culturii

Scopul utilizării

- Integrarea monumentului istoric în activitatea economică și în viața socială;
- Folosirea capacității funcționale a monumentului istoric;
- Asigurarea conservării și prelungirea vieții monumentului istoric.

Obiectivele utilizării

- Asigurarea compatibilității utilizării prin adaptarea funcțiunii la exigențele conservării;
- Asigurarea reversibilității intervențiilor cerute de adaptarea bunului imobil la funcțiune, prin soluții tehnice care să nu producă modificări definitive ale acelor componente ce conferă valoare monumentului istoric.

Modalități de utilizare

Utilizarea adecvată se reglementează prin Obligația privind folosința monumentului istoric, întocmită conform prevederilor legale de către D.J.C.P.C.N.

Dezideratele utilizării și protecției monumentelor

- Continuitatea funcțiunii inițiale, în măsura posibilităților actuale;
- Desfășurarea activităților tradiționale și promovarea activităților contemporane compatibile cu acestea;
- Valorificarea potențialului monumentului: potențial spațial (valori constructive), potențial cultural (valori istorice și estetice);
- Asigurarea integrității și durabilității monumentului;
- Adaptarea noilor funcțiuni la caracteristicile structurale, tipologice și formale ale monumentului istoric;

Intervenții posibile asupra monumentelor istorice

Intervențiile necesare adaptării monumentelor istorice la noile funcțiuni derivă din activitățile specifice monumentelor istorice: gestiune, protecție, monitorizare.

Intervențiile se fac numai în condițiile prevăzute în legislația de protecție a monumentelor istorice, cu avizul M.C.

Renovarea monumentului: ansamblu de lucrări curente de întreținere care nu modifică datele monumentului.

Refuncționalizarea monumentului: operația prin care monumentul este adaptat unei noi funcțiuni, compatibilă caracteristicilor lui simbolice, tipologice, structurale, formale.

EXEMPLE

Reparații curente la învelitori, îgheaburi, burlane, refaceri de finisaje (tencuieli, zugrăveli, vopsitorie, pardoseli ș.a.).

EXEMPLU

Modificările ce trebuie aduse unui palat nobiliar ce urmează a fi utilizat pentru birouri.

Restaurarea monumentului: operație complexă prin care se urmărește sublinierea mărturiilor istorice incluse în monument.

EXEMPLU

Revenirea la configurarea planimetrică inițială a unei locuințe, prin îndepărtarea (demolarea) adaosurilor nevaloroase realizate prin diverse adaptări funcționale din trecut.

NOTĂ

În cazul restaurărilor de "eliberare" se poate renunța la anumite părți fără valoare, în care caz este necesară autorizația de desființare a acelor părți.

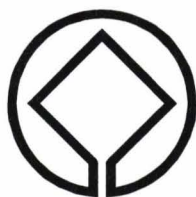
Reabilitare urbană: adaptarea continuă a patrimoniului arhitectural urban la nevoile contemporane, ținând cont de exigențele conservării monumentelor.

EXEMPLU

Operația de "asanare" a unui ansamblu urban prin eliminarea funcțiunilor nocive și prin introducerea unor funcțiuni compatibile zonei (punerea în valoare a fondului construit, echipamente edilitare, organizarea circulației și a spațiilor publice etc.).

Inscripții, semnalizări, informații

- Calitatea de monument istoric este evidențiată obligatoriu pe bunul imobil printr-un însemn distinctiv;
- Monumentele istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial sunt prevăzute cu panouri de semnalizare cu sigla "Monument înscris în Lista patrimoniului mondial";
- Localităților în care sunt situate ansambluri istorice rurale și urbane li se acordă titlul de "Oraș istoric" sau "Sat istoric";
- Localităților în care sunt situate monumente înscrise în Lista patrimoniului mondial li se acordă titlul de "Localitate cu monument istoric înscris în Lista patrimoniului mondial";
- În vederea stimulării interesului public față de monumentele istorice, M.C. cofinanțează programe și publicații pentru informarea publicului și a specialiștilor.

Sigla "Monument
înscris în Lista
Patrimoniului
Mondial"

UTILIZAREA IMOBILELOR DIN ZONA DE PROTECȚIE

L. 50/1991

O.U.G. 228/2000

O.U.G. 231/2000

H.G.R. 525/1996

Utilizarea imobilelor din zona de protecție a unui monument istoric este stabilită prin următoarele documentații de urbanism:

- Planul Urbanistic General al localității (P.U.G.);
- Regulamentul Local de Urbanism aferent P.U.G. (R.L.U.);
- Planul Urbanistic Zonal (P.U.Z.) pentru zona de protecție a monumentului istoric sau pentru zona protejată (P.U.Z. prevede măsurile de reabilitare ale zonei respective);
- Regulamentul Local de Urbanism aferent P.U.Z.

R.L.U. aferent P.U.G. explică și detaliază:

- Prescripțiile și recomandările generale de urbanism la nivelul localității;
- Prescripțiile și recomandările specifice pentru realizarea conservării integrate a părții istorice a localității; aceste reglementări se aplică, după complexitatea cazului, asupra:
  - unei zone funcționale - zonă istorică;
  - unei subzone funcționale;
  - uneia sau mai multor unități teritoriale de referință.

R.L.U. aferent P.U.Z. pentru zona de protecție a monumentului istoric sau pentru zona protejată explică și detaliază condițiile obligatorii pentru:

- utilizarea imobilelor din zona de protecție (destinația imobilelor);
- autorizarea lucrărilor de orice fel la monumentul istoric;
- autorizarea lucrărilor de construire/desființare, în zona de protecție a monumentului istoric.

Aprobarea documentațiilor de urbanism se face de administrația publică locală îndrituită, numai în situația în care sunt respectate condițiile cuprinse în avizele de specialitate, eliberate de Comisia Zonelor Protejate Construite instituită de M.C. și de M.L.P.A.T.

Servituți instituite prin documentații asupra imobilelor din zona de protecție:

Servituțile reprezintă sarcini impuse imobilelor (terenurilor și clădirilor) și sunt măsuri speciale privind protecția, conservarea și utilizarea imobilelor, realizarea lucrărilor de construcții de orice fel, inclusiv desființarea construcțiilor.

Este interzisă impunerea unor servituți care au drept consecință desființarea, distrugerea parțială sau degradarea monumentelor istorice și a zonelor de protecție ale acestora.

Servituțile impuse imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice privesc:

- compatibilitatea funcțiunilor (utilizărilor) cu funcțiunile monumentului protejat;
- spațiile plantate și plantațiile de protecție;
- circulația, accesele, staționările;
- echiparea tehnico-edilitară;
- procentul de ocupare al terenului (P.O.T.), coeficientul de utilizare al terenului (C.U.T.);
- volumele și forma clădirilor, înălțimea permisă;
- materialele de construcție și aspectul exterior al clădirilor;
- amplasarea mobilierului urban, a firmelor și a semnalelor.

Intervenția în zona de protecție a unui monument istoric (modificarea unei construcții existente sau realizarea unei construcții noi)

Se stabilește printr-o documentație de urbanism care este, după caz:

- Plan Urbanistic Zonal (P.U.Z.);
- Plan Urbanistic în Detaliu (P.U.D.).

Aprobarea intervențiilor în zona de protecție:

În cazul în care pentru o zonă de protecție există un Regulament Urbanistic aprobat, fiecare intervenție care respectă prevederile acestuia se aprobă fără avize de specialitate prealabile.

Avizul prealabil al Comisiei Zonelor Protejate Construite pentru fiecare intervenție în parte, este necesar în următoarele cazuri:

- intervenții care nu respectă prevederile Regulamentului Urbanistic aprobat;
- intervenții în zona de protecție care nu are Regulament Urbanistic aprobat.

ACTE ADMINISTRATIVE PENTRU MONUMENTE ISTORICE

L. 50/1991, 69/1991, L. 5/2000

O.G. 43/2000, 47/2000

O.U.G. 228/2000, 231/2000

H.G.R. 525/1996

O.M.C. 2092/2000

Acte de autoritate

HOTĂRÂREA GUVERNULUI

EMITENT

GUVERNUL ROMÂNIEI

OBIECT

- Regulamente și hotărâri în aplicarea legilor de protecție a monumentelor istorice;
- Declararea interesului public național pentru un monument istoric care se află în proprietate publică și este clasat în grupa A;
- Aprobarea planurilor de amenajare a teritoriului administrativ (P.A.T.A.), planurilor urbanistice generale (P.U.G.), planurilor urbanistice zonale (P.U.Z.), regulamentelor locale de urbanism (R.L.U.) care se referă la zone în care sunt situate monumente înscrise în Lista patrimoniului mondial;
- Aprobarea programelor de gestiune și protecție ale monumentelor istorice înscrise în Lista patrimoniului mondial;
- Aprobarea metodologiei de organizare și pregătire a pazei speciale a siturilor de interes arheologic prioritar.

Promovate
de
Ministerul
Culturii

ORDINUL MINISTRULUI CULTURII

EMITENT

MINISTERUL CULTURII

OBIECT

- Aprobarea Listei monumentelor istorice și a categoriilor juridice de monumente;
- Clasarea unei construcții în Lista monumentelor istorice;
- Declasarea unui monument istoric din Lista monumentelor istorice;
- Înscrierea localităților ca și orașe și sate istorice;
- Înscrierea monumentelor în Lista patrimoniului mondial;
- Aprobarea regulamentelor de organizare și funcționare ale C.N.M.I., C.Z.M.I., C.N.A și a componenței acestor comisii.

HOTĂRÂREA CONSILIULUI LOCAL

Act de aprobare a unei documentații de amenajare a teritoriului și de urbanism elaborată fie pentru un teritoriu, o localitate sau o zonă dintr-o localitate unde este situat un monument istoric, fie pentru o intervenție în legătură cu un monument istoric.

EMITENT

CONSILIUL LOCAL AL
UNITĂȚII ADMINISTRATIVE
ÎN TERITORIUL CĂREIA ESTE
SITUAT UN MONUMENT
ISTORIC SAU CONSILIUL
GENERAL AL MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

OBIECT

- Instituirea unei zone construite protejate;
- Delimitarea zonei de protecție a unui monument istoric;
- Instituirea regulamentului local de urbanism pentru o zonă de protecție sau pentru o zonă construită protejată;
- Aprobarea unui P.U.Z., P.U.D. în legătură cu un monument istoric sau cu o construcție situată într-o zonă de protecție.

Avizul
Comisiei
Zonelor
Protejate
Construite

Avizul
Ministerului
Culturii

AUTORIZAȚIA DE CONSTRUIRE

Act pe baza căruia se aplică măsurile prevăzute de lege referitoare la amplasarea, proiectarea, executarea și funcționarea construcțiilor:

- asupra cărora s-a instituit un regim legal de protecție (monumente istorice);
- situate într-o zonă asupra căreia s-a instituit un regim legal de protecție.

EMITENT

PREȘEDINTELE CONSILIULUI
JUDEȚULUI SAU PRIMARUL
GENERAL AL MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

OBIECT

- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care se aprobă de către Guvern și care se realizează asupra unui monument istoric situat în județ sau în Municipiul București
- Lucrări de orice fel, indiferent de modul de finanțare, care se realizează asupra unui monument istoric situat pe teritoriul unei comune din județ
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în județ sau în Municipiul București - zona are Regulament de Urbanism aprobat și lucrarea se încadrează în prevederile acestuia.
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în județ sau în Municipiul București - zona are Regulament de Urbanism aprobat și lucrarea nu se încadrează în prevederile acestuia.
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care se aprobă de către Guvern și care se realizează asupra unui monument istoric situat în județ sau în Municipiul București - zona nu are Regulament de Urbanism.

Avizul
Ministerului
Culturii
(*)

Avizul
Comisiei
Zonelor
Protejate
Construite

PRIMARUL MUNICIPIULUI
SAU ORĂȘULUI

- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu sunt aprobate de către Guvern și care se execută asupra unui monument istoric situat în teritoriul administrativ respectiv sau al Municipiului București.
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în teritoriul municipiului/ orașului - zona are Regulament de Urbanism aprobat și lucrarea se încadrează în prevederile acestuia;

Avizul
Ministerului
Culturii
(*)

- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în teritoriul municipiului / orașului - zona are Regulament de Urbanism aprobat și lucrarea nu se încadrează în prevederile acestuia;
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în teritoriul municipiului / orașului - zona nu are Regulament de Urbanism

Avizul
Comisiei
Zonelor
Protejate
Construite

PRIMARUL COMUNEI

- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în teritoriul comunei - zona are Regulament de Urbanism aprobat și lucrarea se încadrează în prevederile acestuia;
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în teritoriul comunei - zona are Regulament de Urbanism aprobat și lucrarea nu se încadrează în prevederile acestuia;
- Lucrări de orice fel reprezentând investiții care nu se aprobă de către Guvern și care se realizează în zona de protecție a unui monument istoric situat în teritoriul comunei - zona nu are Regulament de Urbanism.

Avizul
Comisiei
Zonelor
Protejate
Construite

(*) Documentațiile referitoare la lucrări de întreținere și reparații curente ale monumentelor istorice se avizează la C.Z.M.I. pentru a primi ulterior avizul M.C.

AUTORIZAȚIA DE DESFIINȚARE

Act pe baza căruia se asigură aplicarea măsurilor prevăzute de lege referitoare la desființarea totală sau parțială a construcțiilor, emis în aceeași condiții ca și în cazul autorizației de construire.

Avizul M.C.
prin
intermediul
D.J.C.P.C.N.

Desființarea construcțiilor monumente istorice este interzisă, deci autorizația de desființare se poate emite numai pentru construcțiile situate în zona de protecție a unui monument istoric.

Autorizația de desființare este emisă, în fiecare caz în parte, de autoritățile care sunt îndrituite să emită autorizația de construire.

Acte de informare**CERTIFICATUL DE URBANISM**

Act prin care autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu prevederile planurilor urbanistice și ale regulamentelor aferente acestora ori ale planurilor de amenajare a teritoriului, după caz, avizate și aprobate potrivit legii, fac cunoscute solicitantului elemente privind regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și construcțiilor existente la data solicitării și stabilesc cerințele urbanistice care urmează să fie îndeplinite în funcție de specificul amplasamentului, precum și lista cuprinzând avizele și acordurile legale necesare în vederea autorizării.

Certificatul de urbanism este emis, în fiecare caz în parte, de autoritățile care sunt îndrituite să emită autorizația de construire.

OBLIGAȚIA PRIVIND FOLOSINȚA MONUMENTULUI ISTORIC

Actul prin care sunt stabilite condițiile și regulile de utilizare sau exploatare și de întreținere a bunului imobil în cauză.

- Se emite pentru toate monumentele istorice;
- Însoțește actele de proprietate, de concesiune sau de închiriere pe toată existența imobilului.

EMITENT

M.C. prin intermediul
D.J.C.P.C.N.

OBIECT

- Toate imobilele, monumente istorice din județ sau din Municipiul București.

AUTORIZAȚIA DE SĂPĂTURĂ ARHEOLOGICĂ

Act pe baza căruia sunt permise săpăturile arheologice și activitățile umane întreprinse asupra patrimoniului arheologic; actul este solicitat de persoana care intenționează să execute o lucrare pe un teren.

EMITENT

M.C. pe baza referatului de
specialitate al C.N.A.

OBIECT

- Terenurile înregistrate în repertoriul arheologic național și clasate în Lista monumentelor istorice.

Aceste terenuri reprezintă zonă protejată pe care autorizarea construirii se poate face numai după descărcarea de sarcină arheologică.

CERTIFICATUL DE DESCĂRCARE DE SARCINĂ ARHEOLOGICĂ

Act pe baza căruia se certifică terminarea cercetărilor arheologice și se anulează restricțiile de construire.

EMITENT

M.C. prin intermediul
D.J.C.P.C.N.

OBIECT

- Terenurile înregistrate în repertoriul arheologic național și pe care s-au efectuat cercetările arheologice.

Se poate elibera autorizația de construire, în condițiile exprimate în Certificatul de descărcare de sarcină arheologică.

AVIZUL PENTRU DEMOLAREA CONSTRUCȚIILOR

EMITENT

M.C. prin intermediul
D.J.C.P.C.N.

OBIECT

- Desființarea construcțiilor situate în zona de protecție a monumentelor istorice sau în zonele culturale protejate.

L. 69/1991

L. 5/2000

O.U.G. 228/2000

O.U.G. 231/2000

- Monumentele istorice constituie cel mai important element patrimonial al unei colectivități, indiferent cine este proprietarul monumentului;
- Monumentele istorice formează "simbolul" sau "imaginea din exterior" a unei localități sau chiar a unui teritoriu;
- Consiliul Local și Primarul sunt aleși de o colectivitate pentru a administra treburile publice din teritoriul care aparține acesteia;
- Consiliul Local și Primarul trebuie să îngrijească monumentele istorice, prin:
  - gestionarea și protejarea monumentelor istorice aflate în domeniul public sau privat al colectivității;
  - gestionarea și protejarea monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu;
  - cooperarea cu proprietarii sau administratorii celorlalte monumente istorice aflate în teritoriul administrativ respectiv.

Activitățile și acțiunile principale ale Consiliului Local în scopul protejării monumentelor istorice:

- Clasarea construcțiilor cu valoare de patrimoniu cultural;
- Prevederea în bugetele proprii, în mod prioritar, a fondurilor necesare pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea colectivității locale;
- Prevederea în bugetele proprii a fondurilor necesare pentru sprijinirea celorlalți proprietari de monumente istorice situate în teritoriul administrat;
- Elaborarea studiilor de specialitate pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice clasate;
- Elaborarea documentațiilor de urbanism și a regulamentelor aferente care să cuprindă măsurile de protecție a valorilor de patrimoniu cultural;
- Adoptarea strategiei de reabilitare și dezvoltare a zonelor de protecție a monumentelor istorice;
- Inițierea acțiunilor pentru:

- înscrierea localităților ca "oraș istoric", "sat istoric" sau "localitate cu monument istoric înscris în Lista patrimoniului mondial";
- punerea în valoare a clădirilor de patrimoniu prin lucrări de reparații;
- restaurarea monumentelor istorice;
- organizarea pazei și monitorizării monumentelor istorice;
- înscrierea monumentelor istorice și a localității în circuite turistice;
- organizarea de manifestări culturale, festivaluri, concerte ș.a.

Avizul
Ministerului
Culturii

Avizul
Comisiei
Zonelor
Protejate
Construite

Avizul
Ministerului
Culturii

Avizul M.C.
prin
intermediul
D.J.C.P.C.N.

Avantaje financiare și subvenții

- Prevederea din bugetul M.C. a unor alocații bugetare destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietate publică sau privată;
- Prevederea în bugetele Consiliilor Județene și Consiliilor Locale a fondurilor necesare protecției monumentelor istorice;
- Acordarea cu prioritate pentru proprietarii care pun la dispoziția publicului monumentele istorice pentru vizitare și pentru programe de animare culturală, a unor sume din fondurile obținute de Eforia Monumentelor Istorice din aplicarea timbrului monumentelor istorice.

Avantaje fiscale

- Perceperea de către Consiliile Locale, în condițiile prevăzute de lege, a taxelor pentru ședere în localitățile cu titlu (satele istorice, orașele istorice, localitățile cu monument istoric înscris în Lista patrimoniului mondial);
- Reducerea unor impozite și taxe locale pentru proprietarii care realizează pe cheltuială proprie lucrări de întreținere, reparare, conservare, restaurare, precum și acțiuni de animare culturală;
- Scutirea proprietarilor de la plata impozitului pe clădirile monument istoric (cu excepția spațiilor în care se desfășoară activități economice);
- Scutirea de la plata taxelor de timbru - în condițiile prevăzute de lege;
- Scutirea de la plata taxei de autorizare a intervențiilor asupra monumentului istoric și a clădirilor din zona de protecție.

Sprijin științific, material, financiar pentru proprietarii monumentelor istorice

---

- Sprijin științific și tehnic de specialitate;
- Materiale de construcție, echipamente, instalații și utilaje pentru executarea lucrărilor de intervenție, acordate de către autoritățile publice centrale sau locale;
- Acoperirea parțială sau totală a costului studiilor, documentațiilor tehnice, lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice de către autoritățile publice centrale sau locale.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

706021 București, Bd. Regina
Elisabeta 47, Telefon: (01) 314.08.44,
Fax: (01) 314.08.44
SEDIU C.Z.M.I. 1

Județul Alba

2500 Alba Iulia, Str. I.C. Brătianu 2,
Tel: (058) 81.31.19, Fax: (058)
81.31.19;

Județul Arad

2900 Arad, Bd. Revoluției 103, Tel:
(057) 28.09.82; 28.19.17, Fax: (057)
28.09.82; 28.19.17;

Județul Argeș

0300 Pitești, Piața Vasile Milea 1, Tel:
(048) 22.08.33., Fax: (048) 22.08.33;

Județul Bacău

5500 Bacău, Str. Cuza Voda 6, Tel:
(034) 11.32.50, Fax: (034) 11.43.68;

Județul Bihor

3700 Oradea, Aleea Emanuel Gojdu
3, Tel: (059) 41.85.12 / 41.68.99,
Fax: (059) 41.85.12;

JUDEȚUL BISTRITA-NĂȘĂUD

4400 Bistrița, Piața Petru Rareș 1, Tel:
(063) 23.17.99, Fax: (063) 23.15.05
SEDIU C.Z.M.I. 5

Județul Botoșani

6100 Botoșani, Str. Unirii 16, Tel: (031)
51.69.25, Fax: (031) 51.69.25;

Județul Brașov

2200 Brașov, Bd. "15 Noiembrie" 70,
Tel: (068) 47.30.04, Fax: (068)
47.28.35;

Județul Brăila

6100 Brăila, Piața Traian 1, Tel: (039)
61.15.05, Fax: (039) 61.26.22;

Județul Buzău

5100 Buzău, Bd. Nicolae Bălcescu 48,
Tel: (038) 71.01.64, Fax:
(038) 71.01.64;

Județul Caraș-Severin

1700 Reșița, Piața 1 Decembrie 1918,
Nr. 30-31, Tel: (055) 21.30.68, Fax:
(055) 22.05.18;

Județul Călărași

8500 Călărași, Str. 13 Decembrie 9,
Tel: (042) 31.53.83, Fax: (042)
31.53.83;

JUDEȚUL CLUJ

3400 Cluj-Napoca, Piața Unirii 1, Tel:
(064) 19.76.16, Fax: (064) 19.76.16
SEDIU C.Z.M.I. 6

JUDEȚUL CONSTANȚA

8700 Constanța, Bd. Tomis 61, Tel:
(041) 61.30.08, Fax: (041) 61.99.26
SEDIUL C.Z.M.I. 10

Județul Covasna

4000 Sfântu Gheorghe, Str. Gábor
Aron 16, Tel: (067) 35.13.74 /
31.59.89, Fax: (067) 35.13.74, e-
mail: inspcult@planet.ro;

Județul Dâmbovița

0200 Târgoviște, Bd. Independenței 1,
Tel: (045) 61.26.17, Fax: (045)
21.04.99;

JUDEȚUL DOLJ

1100 Craiova, Str. Unirii 89, Tel:
(051) 12.34.17, Fax: (051) 12.42.57
SEDIUL C.Z.M.I. 3

JUDEȚUL GALAȚI

6200 Galați, Str. Eroilor 7, Tel: (036)
41.12.08, Fax: (036) 41.12.08
SEDIUL C.Z.M.I. 9

Județul Giurgiu

8375 Giurgiu, Str. C. Dobrogeanu-
Gherea 3-5, Tel: (046) 21.51.14;
21.32.19, Fax: (046) 21.32.19, e-
mail: hiperbor@digitalnet.ro;

Județul Gorj

1400 Târgu-Jiu, Calea Moșior 15-17,
Tel: (053) 22.22.36, Fax: (053)
22.19.18;

Județul Harghita

4100 Miercurea-Ciuc, Str. Timisoarei
15, Tel: (066) 11.18.75, Fax: (066)
17.17.32;

Județul Hunedoara

2700 Deva, Bd. "1 Decembrie" 28,
Tel: (054) 21.39.66; 23.29.35, Fax:
(054) 21.39.66, e-mail:
cultura_hd@smart.ro;

Județul Ialomița

8400 Slobozia, Bd. Matei Basarab 26,
Tel: (043) 23.02.07, Fax: (043)23.02.07;

JUDEȚUL IAȘI

6600 Iași, Str. Ștefan cel Mare 69, Tel:
(032) 11.22.60 / 21.17.22, Fax:
(032) 11.23.01, e-mail:
culturis@mail.dntis.ro
SEDIUL C.Z.M.I. 8

Județul Ilfov

78910 Buftea, Str. Stadionului 1, Tel:
(01) 310.08.19, Fax: (01) 310.08.19;

Județul Maramureș

4800 Baia Mare, Str. Gheorghe Sincal
46, Tel: (062) 21.20.42, Fax: (062)
21.70.93, e-mail: inspcult@sintec.ro;

Județul Mehedinți

1500 Drobeta-Turnu Severin, Bd. Carol
I, Nr. 4, Tel/ Fax: (052) 31.34.10,

Județul Mureș

4300 Târgu Mureș, Str. George Enescu
2, Tel: (065) 16.25.15; 16.62.95,
Fax: (065) 16.25.15; 16.62.95;

Județul Neamț

5600 Piatra Neamț, Bd. Traian 17,
Telefon: (033) 21.39.45; 21.51.58,
Fax: (033) 21.39.45;

Județul Olt

0500 Slatina, Str. Vederii 5, Tel: (049)
42.31.10, Fax: (049) 43.94.38;

JUDEȚUL PRAHOVA

2000 Ploiești, Palatul Administrativ,
Bd. Republicii 2, Tel: (044) 11.79.93;
14.38, Fax: (044)11.79.93;
SEDIUL C.Z.M.I. 2

Județul Satu Mare

3900 Satu Mare, Piața 25 Octombrie
1, Tel: (061) 71.75.68; 7168.39, Fax:
(061) 71.75.68;

Județul Sălaj

4700 Zalău, Piața Mare 15, Tel: (060)
66.17.57; Fax: (060) 66.17.57;

JUDEȚUL SIBIU

2400 Sibiu, Piața Mare 15, Tel: (069)
21.05.31; 21.09.68; Fax: (069)
21.05.31
SEDIUL C.Z.M.I. 7

Județul Suceava

5800 Suceava, Str. Mihai Viteazu 48,
Tel: (030) 21.44.25, Fax: (030)
5214.75, e-mail:
icjsv@suceava.iiruc.ro;

Județul Teleorman

0700 Alexandria, Str. Dunării 178, Tel:
(047) 31.19.30; 31.37.99, Fax: (047)
31.19.30;

JUDEȚUL TIMIȘ

1900 Timișoara, Bd. Revoluției 17,
Tel: (056) 19.36.59; 19.36.61, Fax:
(056) 19.36.59; 19.36.61
SEDIUL C.Z.M.I 4

Județul Tulcea

8800 Tulcea, Str. Isacsei 20, Tel: (040)
51.60.72, Fax: (040) 51.60.72, Fax:
(040) 51.60.72;

Județul Vaslui

6500 Vaslui, Str. Ștefan cel Mare 7-9,
Tel: (035) 31.15.31, Fax: (035)
31.15.31;

Județul Vâlcea

1000 Râmnicu Vâlcea, Str. Tudor
Vladimirescu 72, Tel: (050) 73.56.20,
Fax: (050) 73.19.73;

Județul Vrancea

5300 Focșani, Str. Nicolae Titulescu 1,
Tel: (037) 22.62.01; 22.68.20, Fax:
(037) 22.62.01;

Manual elaborat din inițiativa și sub coordonarea
DIRECȚIEI GENERALE PATRIMONIU CULTURAL NAȚIONAL
MINISTERUL CULTURII

BUCUREȘTI
decembrie 2000

Tipărit la UNIVERSUL S.A.

EXEMPLAR GRATUIT

ISBN 973-99180-2-6